

Bridge

MAGAZINE VOOR ALLE BRIDGERS

- ◆ Spelen om een tariefje
Robberbridge
- ◆ Sassem Troef huist in nieuw
Denksportcentrum

De 80-jarige die tot de hoogste
klasse promoveerde

de WIJNBEURS

De lekkerste rode wijnen in één pakket

Bij de Wijnbeurs selecteren we al 45 jaar de lekkerste wijnen. Zelf de proef op de som nemen? We hebben dit speciale kennismakingspakket voor u samengesteld met:

- De romige topfavoriet La Pauline
- Rijke La Coupole met Châteauneuf karakter
- Sensationeel mooi en romige Susumaniello, onze populairste wijn!
- Rijk gelaagde Gran Reserva uit topjaar
- Boterzachte klasse Reserva, bekroond met goud

Incl. magnum (1,5L) van de Montebello Negroamaro, sappig en soepel vol aardbeien, kersen en chocola. Nu voor slechts € 39,99 en gratis thuisbezorgd met actiecode BM3KP.

Inclusief
magnum
(1,5L)!

52,99
Nu slechts
€ 39,99
per pakket

Door ons
**Deskundige
Proefpanel**
geselecteerd

Al onze wijnen worden blindgeproefd door een deskundig proefpanel van 8 wijnexperts, met samen 170 jaar proefervaring. De beste en meest koopwaardige wijnen worden door hen geselecteerd.

Bestel via **WIJNBEURS.NL/BRIDGE**

SCAN EN
BESTEL

NIX18 Geen 18, geen alcohol

Actie geldig t/m 1 mei 2022. Art. E101510. Niet geldig i.c.m. andere acties. Telefonisch bestellen via 0294 788 103. Ma. t/m vrij. 8.30 - 18.00 uur en za. 8.30 - 14.00 uur.

Blind geproefd

Niet lekker? Geld terug!

Vandaag besteld, morgen in huis

100 jaar proefervaring

Woord vooraf

FOTO: ANDREAS TERLAAK

Topsport

Op het moment van schrijven, is een vreselijke oorlog in Oekraïne gaande. De blijdschap over weer live clubwedstrijden, toernooien en competities maakt plaats voor de keiharde realiteit in deze wereld. Als technisch directeur van de Nederlandse Bridge Bond ben ik eindverantwoordelijk voor zes nationale teams: TeamNL Bridge Open, TeamNL Bridge vrouwen, meisjes (onder 26), junioren (onder 26), aspiranten (onder 21) en pupillen (onder 16). Iedere selectie heeft een eigen coach en captain. Zij houden zich dagelijks bezig met hun eigen selectie, maar spannen zich ook in voor de gehele topsport. Daarbuiten hebben we nog de nationale teams van de senioren en mixed, maar deze vallen niet onder topsport. Sinds kort is er ook een categorie onder 31, die ook niet onder topsport valt. Dit jaar staan er weer internationale kampioenschappen op het programma met als kers op de taart het EK Jeugdvierballen in Nederland. Geweldig dat onze bond dit heeft weten binnen te halen.

Een belangrijke taak voor mij is het verbinden van organisaties en belangstellenden met onze topsport. Denk hierbij aan het NOC*NSF, Vereniging Sport Utrecht, andere sportbonden, maar ook individuen die onze topsport een warm hart toedragen. Iedereen bij elkaar maakt het voor ons mogelijk om te trainen en wedstrijden te spelen. Alle nationale teams draaien mee in de (sub)top van de wereld. Het verbinden met schaken en dammen is ook een enorme kracht. Met z'n drieën trekken we op in de DIA (Denksport Innovatie Agenda). Hier komt het niet alleen aan op het versterken van onze topsportprogramma's, maar houden we ons ook bezig met maatschappelijke vraagstukken en de rol die we kunnen vervullen. Samen met de Wageningen Universiteit en de TU Delft zijn we projecten gestart.

De verbinding tussen topsport en het bondsbureau/de breedtesport is ook zeer belangrijk. Sinds kort mag ik voorzitter van de Weko zijn en deelnemen aan projecten om onze mooie sport verder omhoog te helpen. In dat kader vind ik het prachtig om te zien dat spelers van TeamNL Bridge Open en jeugdspelers hun steentje bijdragen, bijvoorbeeld bij BridgeTV. Een aantal spelers van TeamNL Bridge Open geeft ook trainingen aan onze jeugdspelers en wil op deze manier iets teruggeven vanwaar ze zelf vandaan komen. Ook weer een mooie verbinding. Natuurlijk kan ik in dit voorwoord niet alles benoemen over topsport. Op pagina 4 vind je mijn mailadres en voor vragen/opmerkingen, neem gerust contact met mij op.

Het woord 'verbinden' is vaak gevallen en dat is voor mij ook een belangrijk onderdeel van bridgen. Niet alleen de verbinding zoeken in topsport, maar ook kijken wat ik voor mijn eigen club of mijn eigen bridgepartner kan doen. Laten we hopen dat de wereld zich ook gaat verbinden en dan ben ik helemaal blij dat we weer live mogen en kunnen bridgen.

Hans Kelder
Directeur topsport

Kennedylaan 9, 3533 KH Utrecht
030-2759999, www.bridge.nl
Bank: IBAN NL58 INGB 0000 227799

Contact
030-2759999
www.bridge.nl/contact

Zalencentrum NDC Den Hommel
030-2759988 (zalenreserveringen)
ndcdenhommel@gmail.com
www.ndcdenhommel.nl
NBB-leden krijgen korting op de zaalhuur

Bridge- en Boekenshop
030-2759977
www.bridgeshop.nl
Openingstijden: di, do & vr:
10.00-15.00 uur

Bridge magazine
bridge@bcm.nl

De BridgeBond

Voor de spelers. Voor de sport.

Support ons A-Team op weg naar het EK in Veldhoven

Op 19 juli start het EK jeugd voor jeugdviertallen.

De BridgeBond en de EBL organiseren deze 28th European Youth Team Championships in Veldhoven. Dat lijkt misschien ver weg en dan is er ook nog de onduidelijkheid rondom corona, maar de spelers van ons A-Team werken hard om zich in het Nederlandse team te spelen.

Word donateur!

Voor TeamNL Bridge Open en TeamNL Bridge Vrouwen is er ondersteunend budget vanuit o.a. NOC*NSF. Voor onze jeugdbridgers in het A-Team ligt dat anders. Het A-team kan alle support gebruiken in de voorbereiding naar dit Europees kampioenschap. Draag onze talenten een warm hart toe en word nu donateur.

Als dank voor de donateurs organiseren wij rondom dit EK jeugd een aantal events. Zo organiseren we een event met de coach en een aantal jeugdspelers waarvoor de hoofdsponsors worden uitgenodigd. Ook verloten we een aantal VIP-kaarten onder onze supporters. Als de situatie het toestaat zijn de supporters ook welkom om onze spelers aan te moedigen tijdens het EK. Word donateur en krijg een uniek kijkje in de voorbereiding naar dit EK jeugd.

Wil je weten hoe je donateur kunt worden van?

Ga dan naar www.bridge.nl/a-team en lees wat de mogelijkheden zijn.

Help jij onze jeugd mee naar de top van Europa?

Hans Kelder
Technisch Directeur BridgeBond
hans.kelder@bridge.nl

Inhoud

6 Nieuws

Reportage

- 8 Het nieuwe onderkomen van Sassem Troef: Denksportcentrum Teylingen
- 62 Kijken én luisteren naar bridge: een review van de podcast *Sorry, Partner*

Interview

- 28 Harry van der Peppel promoveert op 80-jarige leeftijd tot de Honneur, de hoogste klasse in België
- 48 Wie is wie: Mariella van Niekerk
- 50 Kees Tammens over Robberbridge: "Spelen om een tariefje"

Iedere maand

- 14 Bridge in de zoo
- 16 Tom & de club: BC de Mijnstreek gebruikt vitaliteitsmethode uit voetbalwereld
- 21 Bieden & spelen
- 34 Denk mee met Joris
- 36 NBB Club Battle
- 42 Spelregels: rechtzettingen
- 46 Niemeijers theorie: reageren op partners volgbod
- 56 Ladderpuzzel
- 59 Vraag het *Bridge*
- 64 Handen NBB Club Battle
- 64 Sudoku's
- 66 Crypto, redactiecolofon

OP DE COVER

Op je tachtigste promoveren naar de Honneur, de hoogste liga in België. Het 'overkwam' Harry van de Peppel. Een portret van een bestuurder in hart en nieren, een ambassadeur van de bridgesport en nog altijd voorzitter van de Keien en Sturencommissie.

KIJK MEE NAAR **BRIDGETV**

Wil je jouw kennis vergroten en nóg meer genieten van bridge? Kijk mee naar BridgeTV! Host Geon Steenbakkers, topcoach Ruurd Riewald en het enthousiaste panel van 'de basis' zenden tweewekelijks live uit, op

maandag van 15.30-16.30 uur. Kijk via de website of doe zelf mee via facebook.com/bridgebond. Je kunt alle afleveringen en informatie vinden op www.bridge.nl/bridgetv

EBL EN BRIDGEBOND TEKENEN **VOOR EK JEUGD**

Het is officieel vastgelegd: van 19 tot en met 26 juli 2022 organiseren de European Bridge League en de BridgeBond de Europese kampioenschappen voor

jeugdviertallen in Nederland. Voorzitter Jan Kamras (midden) ondertekent het contract namens de EBL. Naast hem doen bondsvoorzitter Johan en bondsbureaudirecteur Berit van Dobbenburgh dat voor de BridgeBond. Houd het vrij, ben erbij!

REGELDRUK CLUBS

De uitzending van MAX Meldpunt op vrijdag 4 februari ging over de regeldruk die clubs ervaren. Berit van Dobbenburgh legde uit wat het effect is van alle regeldruk vanuit de overheid en de btw-heffing op denksporten. Naar aanleiding van deze uitzending zijn Kamervragen gesteld en staat het onderwerp op de politieke agenda. Inmiddels is ook een petitie gestart: 'Stop onnodige regeldruk voor vrijwilligers in besturen'. NOC*NSF ondersteunt dit initiatief van harte en dat geldt ook voor de BridgeBond. Meer hierover en hoe je de uitzending kunt terugkijken vind je op bridge.nl/regeldruk-clubs.

WE ARE **PROUD**

JEUGDSPELERS LEREN ALLES OVER **SCHONE SPORT**

Op weg naar Veldhoven traint de jeugd niet alleen de bridge-techniek. Ook kennis over schone sport en doping hoort erbij. De BridgeBond heeft daarom nauwe contacten met de Dopingautoriteit en is partner van Be PROUD. Door de Dopingautoriteit zijn de spelers tijdens de maandelijkse jeugdtraining voorgelicht in de vele facetten van schone sport. Laat dat EK maar komen!

ONLINE VROUWENPARENTOERNOOI

Op 5 februari is het online vrouwenparentoernooi gespeeld. Wij feliciteren winnaars Sandra Fossen en Esther Sijthoff! De tweede plek was voor Vera Fellingga en Hanny Vroom, derde werden Bastianne Mulder en Susan Joosten.

WORD VRIJWILLIGER OP HET EK JEUGD

De BridgeBond organiseert van 19 tot en met 26 juli het Europees Kampioenschap bridge voor jeugdteams in Veldhoven. Daarbij kunnen we heel veel handen gebruiken. We zoeken vrijwilligers die ons helpen dit evenement tot een succes te maken. Dat het leuk is beamen vrijwilligers van het WK dat de BridgeBond in 2011 organiseerde. 'Het is een geweldige ervaring geweest om zo'n topevenement waar in mijn ogen topsport wordt bedreven van binnenuit mee te maken'. Is dit iets voor jou, kijk dan op www.bridge.nl/ek-jeugd-2022

KEIEN & STUREN

Wie bijzonder werk verricht, krijgt van de BridgeBond een bijzondere erkenning: een Stuur voor uitzonderlijke, verdienstelijke bestuursfuncties of een Kei voor diegenen die met hart en ziel hebben bijgedragen aan de kwaliteit van de bridgesport. Een beeldje werd uitgereikt aan:

Kei: Leo Hogenbirk,
BC De Commandeur

Kei: Henny Gervers,
BC Montferland

Kei: Joke van
Assendelft-Verwaal,
BC Spijkenisse

Schrijf in voor...

● Wedstrijden

Informatie over (online) wedstrijden van de BridgeBond en hoe je ervoor kunt inschrijven vind je op www.bridge.nl/ evenementen.

● Jeugdtrainingen

Ook dit seizoen organiseert de BridgeBond weer jeugdtrainingen. Op 16 april vindt de eerstvolgende centrale training voor jeugdspelers (16-25 jaar) en pupillen (15 jaar of jonger) plaats. Beide trainingen zijn open voor alle jeugd. De spelers tussen de 16 en 26 jaar worden onderverdeeld in drie groepen op basis van sterkte. Op die manier kun je leren op je eigen niveau en spelen tegen spelers die ongeveer even sterk zijn. Meer informatie: jeugdcoordinator@bridge.nl of pupillen@bridge.nl

● Jeugdbridgekamp

Van 15 tot en met 19 augustus 2022 wordt weer een jeugdbridgekamp georganiseerd voor kinderen van tien tot en met zeventien jaar. Het kamp vindt plaats in op landgoed Ten Vorsel in Bladel. Je kunt er volop (leren) bridgen. Daarnaast organiseren de begeleiders vele andere leuke activiteiten, waaronder een spetterende slotavond. Meedoen aan het kamp kost €195 per persoon. Boek je echter voor 1 mei, dan krijg je €20 vroegboekkorting. Meld je kinderen of kleinkinderen aan door te mailen naar jeugdbridge@bridge.nl.

BE PROUD VERWELKOMT AMBASSADEUR BRIDGE

Een schone sport is belangrijk. De BridgeBond is dan ook trotse partner van Be PROUD en verwelkomt als nieuwe ambassadeur: Guy Mendes de Leon. Guy zet zich in voor schone sport. Hij draagt graag over dat bridge alleen maar een leuke en mooie sport blijft als iedereen het eerlijk en schoon speelt. Guy begon met bridgen toen hij veertien jaar was. Inmiddels vertegenwoordigt Guy Nederland met TeamNL Bridge Open.

BOEK GEZOCHT

De Amsterdamse ondernemer Hans Becker (1942-2020), de oprichter van de antiekmarkt De Looier en van de gelijknamige bridgeclub, liet aan de Stichting Herman Filarski, die de belangen van de Bridgecollectie Nederland behartigt, niet alleen een som geld na, maar ook zijn bridge-archief. Hierin zaten veel afleveringen van zijn tijdschrift *Looiernieuws* die in de collectie nog ontbraken. Toch zijn we nog niet compleet. Zo ontbreken afleveringen van jaargangen 23 en 24 (2016-17). Wie spoort ze op? Vondsten kunnen worden gemeld bij Bob van de Velde (020-6209050 / bowin@xs4all.nl).

TEYLINGEN INSPIREERT APETROTS SASSEM TROEF

Bridgeclub Sassem Troef verkeert na een hectische periode in de zevende hemel. De beperkingen vanwege corona lijken voorbij en de Sassenheimse club speelt sinds kort vrijuit in een fraaie, eigen zaal in het splinternieuwe Denksportcentrum Teylingen. Hoe de sombere coronaperiode ook iets moois opleverde.

Voorzitter Aad Kaandorp loopt met verende pas glunderend en zichtbaar tevreden door de zaal. “Weet je waar ik het meest trots op ben? Op de bar.” “Daar heb je zelf maanden aan gewerkt”, merkt penningmeester Anja Spierings op. “Schuren, schilderen, tegeltjes zetten. En dat met twee linkerhanden”, zegt Kaandorp. “Maar je hebt er twee rechterhanden voor teruggekregen”, voegt Spierings er lachend aan toe.

Brievenbusdag

Bridgeclub Sassem Troef – met 160 leden en drie speelmomenten, twee ‘s avonds en een op woensdagmiddag – speelde tot de uitbraak van corona in partycentrum De Oude Tol in het centrum van Sassenheim. In mei vorig jaar ploften er op één dag twee brieven op de deurmat: een waarin De Oude Tol vanwege sluiting de huur opzegde en een waarin de gemeente Teylingen bevestigde vergunning te verlenen voor de inrichting van een denksportcentrum in een ruimte van het bedrijf Ticket Team. Het kan verkeren. “Het waren beide geen echte verrassingen, maar op dezelfde dag is natuurlijk wel frappant”, zegt Robert Cor-

Jacoba van Beieren

Waar komt de naam Denksportcentrum Teylingen toch vandaan? Teylingen is een gemeente in de Bollenstreek, ten noorden van Leiden en ontstaan op 1 januari 2006 door de samenvoeging van de gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond. De naam is afgeleid van het buurtschap Teijlingen in Voorhout, waar de ruïne van het in de dertiende eeuw gebouwde slot Teylingen aan een ongetwijfeld grimmig verleden herinnert. Jacoba van Beieren (1401-1436), op vijfjarige jarige leeftijd uitgehuwelijkt en in 1417 benoemd tot gravin van Holland, Zeeland en Henegouwen, was geboren en getogen in Teijlingen. Zij trouwde viermaal – misschien wel vijfmaal: daar zijn de historici het nog niet over eens. De bestuursleden van Sassem Troef hebben zo hun gedachten over Teijlingen: “Vroeger was het een dorp, maar nu niet meer. Die ruïne heeft misschien nog wat toeristische waarde, maar het stelt niet veel meer voor. Het is eigenlijk maar een armoedige zoi.”

nelle, bestuurslid van Sassem Troef en eigenaar van Ticket Team. De bridgeclub haalde opgelucht adem op die gedenkwaardige brievenbusdag. Maanden van onderhandelen, plannen maken en afwegen waren eraan voorafgegaan. “Niet dat we het niet zagen aankomen. Er zouden

veel woningen, een hele nieuwe wijk eigenlijk, komen bij De Oude Tol”, weet Aad Kaandorp. Sassem Troef was destijds ook toe aan een andere locatie. Jan Willem Lubberhuizen van de technische commissie: “Het was in De Oude Tol niet gezellig. Er was een slechte ventilatie en geen lekkere koffie, die gingen we dan maar beneden halen bij de bowling, daar schonken ze betere.”

Het ei van Columbus

Vanwege de onzekere toekomst was Sassem Troef al geruime tijd op zoek naar een nieuwe ruimte. Het oog viel eerst op een al vijftien jaar leegstaande zolder boven technisch groothandelsbedrijf Vihamij. Die optie ketste af. Pal naast Vihamij ligt de vestiging van Ticket Team, het bedrijf van de ervaren bridger Robert Cornelisse. Bij het uitbreken van corona trok hij zich uit wanhoop bijna de haren uit het hoofd. “Het was paniek hier. Wij leveren aan musea, maar die gingen dicht. Klanten zetten hun

De bar in het denksportcentrum wordt bezet door vrijwilligers

activiteiten op een laag pitje en het zag er naar uit dat de voetballers een tijd niet meer zouden voetballen.” Ticket Team is gespecialiseerd in kassasystemen, toegangscontrole, online kaartverkoop, reserveringsystemen en ledenadministratie. Onder meer drie voetbalclubs uit de eredivisie, het Zuiderzeemuseum, het Kunstmuseum en het Mauritshuis behoren tot de klanten. Cornelisse: “De organisatie implodeerde en ik was bang dat ik failliet zou gaan. Noodgedwongen moest ik vijftien mensen ontslaan, alleen daardoor konden we het hoofd boven water houden. Nou, dat hoop ik nooit meer mee te maken.” Toen gingen er bij Cornelisse en zijn medebestuurders van Sassem Troef lampjes branden: dit was het ei van Columbus. Op de begane grond van Ticket Team was door de inkrimping een zaal vrijgekomen, die uitermate geschikt leek om de bridgeclub in te herbergen. Alles geraakte in een stroomversnelling, de puzzelstukjes vielen in elkaar.

In opperste concentratie spelen de leden een spelletje bridge

Spaarpotje

Bestuurders en Cornelisse gingen in conclaaf en met behulp van ter zake kundige leden rolde er een overeenkomst uit de bus. Cornelisse had volop meegedacht met de optie Vihamij, maar er nooit bij stilgestaan dat zijn eigen vestiging in beeld zou kunnen komen. “Het

ging opeens om een financieel plan voor de verbouwing en de inrichting. Andere bridgeclubs vonden het te eng om mee te doen”, vertelt hij. “Ik wist ook wel dat een club niet direct duizenden euro’s kan missen. Dit kwam er uiteindelijk uit: ik ben de exploitant van de horeca, zeg maar de bar, Sassem Troef huurt de zaal en heeft het recht om er altijd te zijn. Een deel van de drankomzet gaat naar de club, 35 eurocent per consumptie, het overige deel naar de exploitatie.” De betrokken partijen kwamen een jaarhuur van zesduizend euro overeen. “Ruwweg het zelfde bedrag als in de Oude Tol, kostenneutraal dus”, aldus Lubberhuizen. “We hadden een eigen spaarpotje achter de hand”, voegt hij er knipogend aan toe. Kaandorp beaamt dat de club er dertigduizend euro in stak. “We hebben in het verleden flink gespaard, we wisten natuurlijk al lang dat we een keer weg moesten”, zegt penningmeester Anja Spierings.

Grote clubliefde

Achteraf is er sprake van een win-win-situatie. Ticket Team is weer helemaal boven Jan en Cornelisse concludeerde dat je ook in deze branche heel goed thuis kunt werken. Sassem Troef

Wijnassortiment

Een nieuw eigen honk met diverse mogelijkheden voedt de creativiteit. “We hebben een wijnproeverij gehouden”, vertelt Jan Willem Lubberhuizen triomfantelijk. Dat viel in de smaak. Sassem Troef selecteerde aan de hand van de proeverij

enkele wijnen en legde een voorraad aan in Denksportcentrum Teylingen. “Soepele, drinkbare wijnen van lokale verkopers, daar houden we altijd wel rekening mee. Een heerlijke verdejo, twee chardonnays en een rosé uit Sicilië”, glundert secretaris Marianne Freke. Exploitant Robert Cornelisse vond het prima. “Mijn vrouw is ook een wijnliefhebber.” Het inspireerde tot diversiteit in andere dranken. Freke: “We kunnen hier kiezen uit tien soorten alcoholvrij bier. Alcoholvrij ja, dat wordt in de club heel veel gedronken. We hebben ook alcoholvrije wijn.”

De voorzitter, Aad Kaandorp, spreekt de aanwezige leden van Sassem Troef toe.

beschikt over een bijzondere, goed verlichte, geutiliteerde en geventileerde ruime speelruimte. De verbouwing en de inrichting van het denksportcentrum en het regelen van alle vergunningen en contracten vergden vorig jaar zomer bloed, zweet en tranen. “Over de vraag

Robert Cornelisse

hoe we het allemaal zakelijk zouden regelen, zijn wel vier modellen langsgelopen”, weet Lubberhuizen nog. De gunfactor en de clubliefde bleken groot te zijn. Veel leden staken de handen uit de mouwen of droegen op andere wijze bij aan de totstandkoming van een riant clubhuis. De hulpvaardigheid overtrof de verwachtingen. Cornelisse: “Aanvankelijk wilden we een deel van de 35 eurocent per consumptie reserveren voor de barmedewerkers. Maar die wilden pro Deo aan de slag. We hebben veel vrijwilligers, leden maar ook niet-leden.” Waar komt die clubliefde vandaan? Kaandorp stipt aan dat koestering van leden belangrijk is. Het bestuur gaf vooraf veel informatie over de plannen en de stand van zaken en verzorgde rondleidingen: ‘Kijk daar komen we straks te zitten’. Maar bovenal, de bestuursleden roepen het in koor: “We zijn en hebben gewoon leuke mensen.” Het nieuwe thuishonk geeft nieuwe kansen die Sassem Troef met herboren inspiratie aangrijpt.

Anja Spierings

Keesavonden

Inmiddels speelt BC Voorhout, afkomstig uit de gelijknamige andere kern in de gemeente Teylingen, ook in het denksportcentrum. BC Wasbeek, een tweede club uit Sassenheim, oriënteert zich en ook een klaverjasclub toonde interesse. “En er was hier iemand die zogenoemde

Wie van jouw vrienden...?

Je kent vast ook iemand die zou willen bridgen.
In Nederland overwegen ruim 1.200.000 mensen het.
Alleen, hoe zetten je vrienden de eerste stap?

Moedig je vrienden aan!

Die eerste stap is zo gezet. Attendeer je vrienden op bridge.nl/ik-wil-beginnen-met-bridge. Daar staat alle informatie die iemand nodig heeft voor de start. Wat is bridge? Waarom is het zo leuk en waar kun je het leren? De eerste vragen worden daar beantwoord.

Je hoeft niet jong te beginnen om snel te kunnen spelen.

Iedereen kan het leren, zeker met de juiste methode.
Ook wanneer je op latere leeftijd start en zo snel mogelijk wil spelen, liefst op een club.
Daarvoor is bijvoorbeeld de methode 'Start met bridge' heel geschikt. Er is voor iedereen een weg.
Geef jouw vrienden even dat zetje!

Start met bridge!

Cursistenlidmaatschap

Volg jij op dit moment een beginnerscursus bridge? Maak dan nu al gebruik van de voordelen van een lidmaatschap. Kijk op bridge.nl/cursistenlidmaatschap

Nederlandse
Bridge Bond

Voor de spelers. Voor de sport.

keesavonden wilde organiseren. Kezen, een combinatie van klaverjassen en mens-erger-je-niet, schijnt heel leuk te zijn”, grinnikt Kaandorp. De beginnerscursussen van Sassem Troef stonden twee jaar op een zijspoor, maar gaan nu weer van start. “Die liepen altijd goed, de helft stroomt door naar de club. Ook gaan we proberen bij scholen binnen te komen.”

Bollenstreektoernooi

Kort na de opening op 31 oktober vorig jaar, kroonde BC Hillegom zich in het denksportcentrum tot winnaar van het Bollenstreektoernooi waar traditioneel de negen regionale bridgeclubs aan deelnemen. Daarna legde corona alles even stil. Maar in februari en maart kwam de carrousel echt op gang. Cornelisse neemt goedkeurend de zaal in ogenschouw. “Op de donderdag eerst twintig, veel mensen durfden het nog niet aan, toen veertig en nu loopt het vol: zestig bridgers.” Sassem Troef intensiverde het contact met het district Leiden. “We willen ons profileren”, zegt Lubberhuizen. Leiden legde vanwege veel uitval door corona de districtscompetities stil en koos ter

Jaap Bruinsma won de wisselbeker van het Bollenstreektoernooi

vervanging voor een open kampioenschap paren dat inmiddels op vier zondagmiddagen in maart is gespeeld in Denksportcentrum Teylingen. Mocht de speelzaal bij toernooien en wedstrijden te klein blijken, dan is uitbreiding naar een andere gelijkvloerse ruimte van Ticket Team mogelijk.

Hoe betalen de leden hun consumpties? Ticket Team introduceerde persoonlijke betaalpasjes waarop de verteringen worden bijgeschreven. Iedereen rekent daarmee na afloop af.

Bedachtzaam en gecontroleerd

Bridge kijkt even toe bij een spelletje waarbij de voorzitter is betrokken. Hij speelt met zijn zwager Peter Staats. Aad Kaandorp: “We vormen al veertig jaar een partnership. Met een eigen clubhuis kan ik volgend jaar ter gelegenheid daarvan hier een drive organiseren.” De voorzitter blijkt een bedachtzaam en gecontroleerd bieder. Dat demonstreert hij in het titanenduel tegen collega-bestuurslid Jan Willem Lubberhuizen en diens maat Rob Prins, waarbij het felle gevecht om de deelscore centraal staat.

Jan Willem Lubberhuizen

Voorzitter Aad Kaandorp

Z/-

♠ B
♥ A H B 7 3
♦ 7 4 3 2
♣ H B 6

♠ 9 7 5
♥ 9 6
♦ A H V 9
♣ V 10 8 7

N	
W	O
Z	

♠ A V 10 4 2
♥ V 10 8
♦ 10 5
♣ 5 4 2

♠ H 8 6 3
♥ 5 4 2
♦ B 8 6
♣ A 9 3

West	Noord	Oost	Zuid
Aad Kaandorp	Jan Willem Lubberhuizen	Peter Staats	Rob Prins
—	—	—	pas
pas	1♥	pas	2♥
pas	pas	2♠	pas
pas	3♥	pas	pas
pas			

De eerste pas van Kaandorp is uiterst beheerst – menigeen zou openen – en ook als Staats balanceert, blijft hij gecontroleerd passen. Lubberhuizen niet, die biedt met veel bravoure 3♥, onder het motto een man een man, een woord een woord. “Misschien is het wel 2♠ voor jullie”, zegt hij. Maar dat zit er met een goede verdediging niet in en 3♥ ook niet. Eén down levert Lubberhuizen/Prins nul procent op. Kaandorp zwijgt even beheerst als hij biedt. ●

ZOO

In dit dierenfeuilleton beschrijft Joris van Lankveld - geïnspireerd door de boeken van Victor Mollo - de bridgeavonturen in een Amsterdamse dierentuin. Daar komen iedere avond na sluitingstijd de kaarten tevoorschijn.

TEKST: JORIS VAN LANKVELD | ILLUSTRATIE: TED LENSSEN/STUDO DOERAK

DE OLIFANT

Het is inmiddels een jaar geleden dat de Uil bridge in de dierentuin heeft geïntroduceerd. Wie had gedacht dat bridge zo populair zou worden? De dierentuin krijgt inmiddels ook weer bezoekers en de dieren zijn daar dolblij mee. Om dat en het eenjarig jubileum van de club te vieren, organiseert de Uil een feestelijke drive.

Vorig jaar had de Uil de Olifant flink te grazen genomen door met heer-derde achter de aasvrouw-boer de heer een keer te duiken. Logischerwijs ging de Olifant terug naar zijn hand om de snit te herhalen. Toen deze verkeerd bleek te zitten, viel het dak naar beneden. 3SA ging kwetsbaar vijf down voor -500 (zie *Bridge 3*, 2021). Inmiddels zijn de Olifant en de Antilope een van de topparen van de club.

- ♠ A V 9 2
- ♥ A V 7 4
- ♦ A H 8
- ♣ 7 6

West	Noord	Oost	Zuid
Aap	Antilope	Uil	Olifant
-	3♣	pas	?

Meneertje Ongeduld

De Antilope, die als geen ander goed kan springen, opent met 3♣. De Uil past en de Olifant brult: "Drie sans". De Aap zwiert met zijn staart en past. De Antilope heeft haar hand goed omschreven en past op 3SA. Nog voordat de Uil het contract heeft uitgepast, legt de Aap ♦V op tafel. "Meneertje Ongeduld", snauwt de Uil hem toe. "Ik ben nog aan de beurt om te bieden." De Aap pakt snel ♦V terug en laat de Uil zijn bod doen. De Uil zegt: "Ik pas." De

Aap denkt: 'Moest hij daar nou zo moeilijk over doen?' en legt hoofdschuddend opnieuw ♦V op tafel. De Antilope legt haar dummy neer en wenst de Olifant veel succes. "Dank je wel, partner!" De Olifant krijgt het volgende afspeelprobleem:

N/A

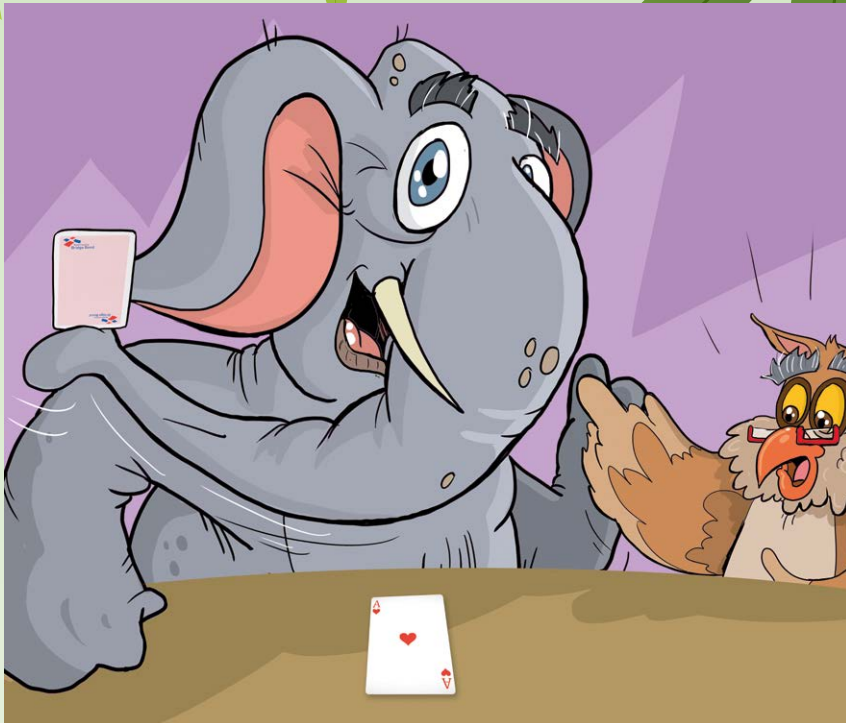
- ♠ 5 3
- ♥ 6 2
- ♦ 9 7
- ♣ A V B 10 8 5 4

N	
W	○
Z	

- ♠ A V 9 2
- ♥ A V 7 4
- ♦ A H 8
- ♣ 7 6

Uitkomst: ♦V

Aan het begin van de avond mogen zij meteen tegen de Aap en de Uil. Met allen kwetsbaar krijgt de Olifant in zuid de volgende hand:

West	Noord	Oost	Zuid
Aap	Antilope	Uil	Olifant
-	3♣	pas	3SA
pas	pas	pas	

Als een koning van de jungle speelt de Olifant triomfantelijk klaveren voor klaveren uit de dummy. Hierna speelt de Olifant nog harten naar de vrouw in een poging om alle dertien slagen te halen. De Aap wint in west met ♥H en speelt ♦B na. “De rest is voor mij”, zegt de Olifant terwijl hij ♠A, ♥A en ♦A op tafel legt. 3SA wordt met drie overslagen gemaakt voor een score van +690.

De Olifant wint de ♦V-uitkomst in zuid met ♦H. Hij ziet dat als hij de klaverenkleur aan de praat krijgt, 3SA gemakkelijk gehaald wordt. De Olifant begint met ♣7 uit zuid. De Aap speelt ♣9 in west. “De vrouw graag”, zegt de Olifant. De Antilope pakt ♣V en de Uil speelt zonder aarzeling ♣3 bij. De Olifant steekt over met schoppen naar de vrouw en ziet bij west ♠B verschijnen. Hierna vervolgt de Olifant met ♣6 uit zuid. De Aap bekent met ♣2 en de Olifant gaat goed op zijn stoel zitten. Hij heeft een goed geheugen en herinnert zich het spel van vorig jaar waarbij de Uil met heer-derde had gedoken. Is het mogelijk dat de Uil dat nu weer gedaan heeft, maar dan met heer-dubbel?

Distributiesignaal

De Olifant heeft opgemerkt dat de Aap ♣9 en ♣2 heeft bijgespeeld. Met een lange kleur in dummy zonder zij-entree is het gebruikelijk dat in de verdediging een distributiesignaal wordt gegeven. Dit signaal geeft aan of je een even of een oneven aantal kaarten in die kleur hebt. ‘Hoe gooien jullie distributie?’ vraagt

de Olifant aan de Uil. De Uil krijgt het benauwd en stottert: ‘H-hoog laag toont een even aantal.’

De Olifant concludeert dat de kleur 2-2 verdeeld zit en zegt tegen de Antilope: ‘De aas graag.’ De Uil draait zijn hoofd richting de Olifant en legt ♦4 op tafel. De Olifant schrikt op en zegt verbaasd: ‘Echt waar?’ De Uil glimlacht en zegt: ‘Grapje. Ik moet helaas kleur bekennen.’ Hij neemt ♦4 terug in zijn hand en speelt ♣H onder de aas. ‘Mooi gedaan,’ zegt de Uil. Het hele spel:

N/A	♠ 5 3	♠ H 8 7 6 4
	♥ 6 2	♥ B 9 3
	♦ 9 7	♦ 5 4 2
	♣ A V B 10 8 5 4	♣ H 3
♠ B 10		
♥ H 10 8 5		
♦ V B 10 6 3		
♣ 9 2		
	♠ A V 9 2	
	♥ A V 7 4	
	♦ A H 8	
	♣ 7 6	

Volle top

De Aap pakt nieuwsgierig de frequentiestaat uit het mapje. “Kijk maar niet”, zegt de Uil. “Aan dit spel zullen we weinig punten overhouden.” Eigenwijs opent de Aap toch de scorekaart en hij ziet inderdaad dat geen enkel ander paar twaalf slagen heeft gemaakt. Het spel levert een volle top op voor de Antilope en de Olifant. “Was het niet beter om ♣V met de heer te nemen?”, vraagt de Aap cynisch. De Uil antwoordt: “Ik deed een poging het contract down te spelen. Als de Olifant de klaverensnit had herhaald, dan had ik met ♠H de slag gewonnen en waren alle klaveren in de dummy onbereikbaar geweest. De leider was dan zelfs drie down gegaan.” De Aap zucht en zegt: “As is verbrande turf.” ●

“Werk aan je zwaktes en versterk ze”

TIPS VOOR EEN VITALE BRIDGECLUB

Alle sportverenigingen, dus ook bridgeclubs, moeten altijd blijven nadenken over de toekomst. Zijn we er over vijf jaar nog? Wat moeten we doen om onze vereniging draaiende en aantrekkelijk te houden zodat mensen graag lid worden en blijven? Kortom: hoe vitaal zijn we? De nieuwe voorzitter van BC de Mijnstreek uit Heerlen, Paul Hinssen, heeft een vitaliteitsmethode voor voetbalclubs gebruikt. “Dit kan interessant zijn voor andere bridgeclubs.”

Even voorstellen

Tom van Wijk is in zijn functie als accountmanager dé contactpersoon voor de clubs in het land. Hij wil graag aandacht geven aan clubs met leuke en goede ideeën om andere verenigingen te inspireren. Daarom lees je in *Bridge* regelmatig over mooie initiatieven uit het land.

BC de Mijnstreek, de oudste vereniging in Limburg, viert dit jaar haar negenstigste verjaardag. Een mooie mijlpaal voor deze club met 99 leden. “Het ziet er goed uit”, zegt Hinssen. “We zijn een van de sterkste in Limburg. We hebben twintig tot dertig competitieve bridgers in onze geledingen en zeventig leden die ook voor de gezelligheid komen kaarten en belang hechten aan de derde helft, nazitten met een drankje. Maar het kan beter.”

Zestien indicatoren

De gepensioneerde Hinssen (69) werkte als socioloog bij de gemeenten Heerlen en Maastricht. Daar kwam hij in aanraking met een hulpmiddel om de vitaliteit van een vereniging te meten. De methode is ontwikkeld door het Mulier instituut. “De werkwijze geeft inzicht in wat er nodig is voor een club. Noem het een sterkte-zwakte-analyse. Toen ik voorzitter werd van de Mijnstreek kreeg ik het idee om te kijken of dit model nuttig kan zijn voor mijn bridgeclub.”

B.C. de Mijnstreek

Plaats: Heerlen

Oprichting: 12 februari 1932

Aantal leden: 99

Waarom deze club?

Nadenken over de toekomst doet elke sportclub, zo ook bridgeclubs. Om ervoor te zorgen dat je in de toekomst nog bestaansrecht hebt, is het goed om na te denken wat daarvoor nodig is. In de voetbalwereld wordt hier al jaren een zogenaamde vitaliteitsmethode voor gebruikt. BC de Mijnstreek paste deze ook toe en denkt dat het ook interessant is voor collega bridgeclubs.

Tijdens de clubavonden van BC de Mijnstreek hangt er een goede sfeer

Maar een vitale bridgeclub, wat is dat? Het gaat om een aantal kenmerken van de vereniging. Hinssen heeft een lijst van zestien 'indicatoren' opgesteld. De meeste zijn eenvoudig in cijfers te vangen, te kwantificeren, zoals dat heet. Tezamen vormen ze een besturingsinstrument waarmee je je club kunt vitaliseren, vertelt Hinssen. "Daarbij is het motto: onderhoud en behoud je sterke punten. Werk aan je zwaktes en versterk ze."

Deze indicatoren zijn:

1. Ledenaantal
2. Kaderposities goed gevuld
3. Clublokaal
4. Financiële positie

5. Trainingen
6. Gezelligheidsaspect
7. Verloop leden
8. Opvang en integratie nieuwe leden
9. Bezoek clubavonden
10. Speelmateriaal
11. Deelname externe competities
12. Maatschappelijk orientatie
13. Meerjaren planning
14. Aantal jeugdleden
15. Website, nieuwsbulletin
16. Organisatie drives

Het ledental

De meeste indicatoren zijn simpel voor te stellen. De belangrijkste is natuurlijk

het ledental. De sleutelfactor. Hinssen: "Ik denk dat er voor een bridgeclub zoiets bestaat als een 'kritische massa'. Ik schat dat de grens bij dertig tot veertig leden ligt. Bij minder leden is de groep die nodig is voor het kader, te klein. Een paar leden moeten te veel doen, wat tot overbelasting kan leiden." De voorzitter merkt op dat een laag ledental de contributie opdrijft, omdat de zaalhuur over een kleine groep leden wordt uitgesmeerd. Ook kun je met weinig leden de competitie niet indelen in lijnen, waarbij elk lid tegenstanders ontmoet van ongeveer gelijke sterkte. "Met 99 leden staat BC de Mijnstreek aan de goede kant

van de streep”, aldus Hinssen. “Maar er zijn ook kansen omdat in Nederland 0,67 % van de bevolking is aangesloten bij de BridgeBond. In Heerlen ligt dit op 0,25%. Zo bezien is er dus nog een slag te maken.”

Vaardigheden benutten

Het tweede belangrijke punt is het kader. Zijn zoveel mogelijk leden op de een of andere manier betrokken? Dus niet alleen als bestuurslid, maar denk ook aan andere taken zoals wedstrijdleider, mentoren voor nieuwe leden en het klaarzetten van de speelzaal. “Hoe meer leden iets doen, hoe beter de band is tussen lid en club”, stelt Hinssen. Hij adviseert het bestuur van bridgeclubs om in kaart te brengen wat de leden kunnen en daar gebruik van te maken. Bij zijn club zit dit wel snor, want 40 tot 45 van de 99 leden zijn actief. “Dit beschouw ik als ons grootste kapitaal.” Hinssen zet ook de speellocatie hoog op zijn lijst. “Ons speellokaal is niet geweldig. We kaarten in ‘t Leiehoes, een gemeenschapshuis gebouwd in de jaren zestig met een hoop beton. Minimalistisch en hufterproof. Ongezellig. Hier zie ik kansen om te verbeteren.” Uiteraard is ook de financiële positie van belang. “We hebben een reserve om de kosten van één tot anderhalf jaar te dekken. Dat is een sterk kenmerk van onze club.”

Ambiance

De voorzitter hecht ook aan het houden van trainingen, zowel om nieuwe leden binnen te halen als voor sterke leden om beter worden. BC de Mijnstreek houdt cursussen met twintig nieuwkomers die dan doorstromen naar de clubcompetitie. De cracks trainen samen met spelers uit Maastricht, Heerlen en Sittard in de BC Limburgia. Prima geregeld. Moeilijk meetbaar is het punt van de gezelligheid. Een vereniging moet voor de leden immers ook gezellig zijn. Veel leden van

BC de Mijnstreek blijven hangen na de kaartavond, hoewel de ambiance van de barruimte in Heerlen sober is. Hinssen wijst ook op informele groepjes van leden die elkaar ontmoeten om samen te kaarten, een restaurant te bezoeken of te wandelen. Al met al schat de voorzitter dit voor zijn club als voldoende in.

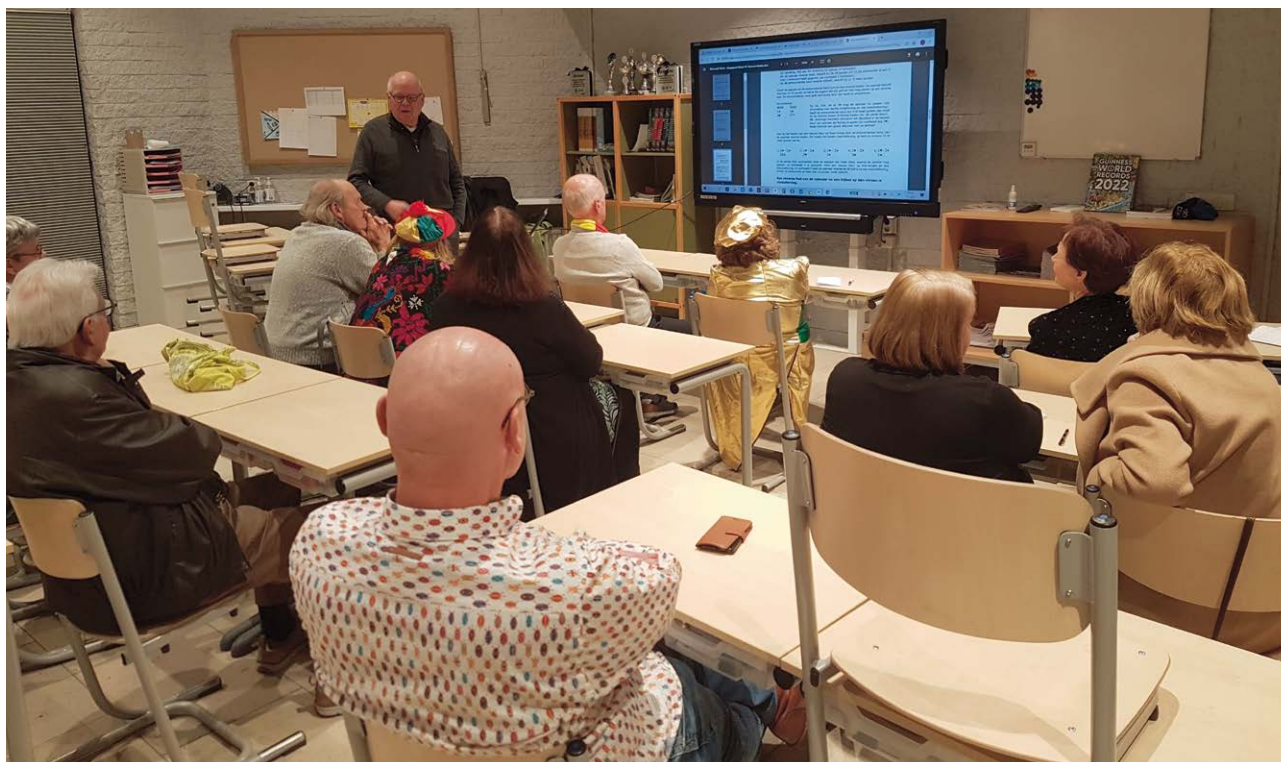
Komen en gaan

Verder vertelt het ledenverloop iets over hoe prettig de bridgeclub is. Hinssen heeft de indruk dat het verloop bij zijn

club niet zo groot is, maar wel bij de nieuwe leden die binnenstromen na een cursus. “Van de groep 25 nieuwe leden die vier jaar geleden begon, zijn er maar elf over. Dit komt doordat na afloop van de cursus een aantal van hen een vereniging dichterbij hun woonadres zoekt.” Belangrijk hierbij is dat de club aandacht heeft voor de opvang en integratie van nieuwkomers. Bij BC de Mijnstreek worden ze geïnterviewd voor een verhaal in het maandelijkse nieuwsbulletin. Als nieuwe leden willen, dan kunnen ze een

Tijdens carnaval is de clubavond geheel in carnavals sfeer

Opperste concentratie tijdens de bridgelessen

mentor krijgen, die hen wegwijs maakt en begeleidt bij de ontwikkeling van hun bridgevaardigheden.

Contact leggen

De opkomst op de clubavonden is ook een indicator. Hoe hoger, hoe beter. Zijn club scoort goed, vindt Hinssen, met zo'n 70 % opkomst. Ze spelen met goed materiaal waarin, samen met de andere clubs in de regio, wordt geïnvesteerd. Ook is er aandacht dat sterke spelers kunnen meedoen aan de externe competitie. Minder te spreken is Hinssen over de maatschappelijke oriëntatie. "Ik vind dat wij tamelijk naar binnen gericht zijn. We proberen nu contact te leggen met het lokale sportakkoord." Belangrijk is ook een meerjarenplan. "Dat ontbreekt bij ons nog." En apart noemt hij jeugdleden, belangrijk voor elke club. "Wij hebben ze niet. Het is lastig om die aan ons te binden en als het bij één blijft dan is die zo weer weg." Communicatie met

de leden is bovendien van levensbelang. Dat kan op velerlei manier, bijvoorbeeld via een website. BC de Mijnstreek heeft de eigen website opgedoekt en is nu te vinden als NBB-clubsite: 11004.bridge.nl. De club heeft daarnaast een maandelijkse nieuwsbrief. Wat verder beter kan, is het organiseren van een drive waar ook buitenstaanders welkom zijn. Hinssen: "Veel bridgeclubs organiseren een kroegtocht. Wij doen dat niet. Daar moeten we naar gaan kijken."

Goede en zwakke punten

Volgens Hinssen kan elke club deze lijst afwerken en kijken waar de goede en de zwakke punten liggen om ze vervolgens te analyseren. "Veel besturen houden de boel draaiende, belangrijk uiteraard. Maar er moet ook tijd zijn om eens een middagje op de hei na te denken over waar de club over vijf jaar staat", vindt Hinssen. "Zet een stip op de horizon. Welk profiel heeft de club dan? Moet

er een andere speellocatie komen, bijvoorbeeld in een lokaal denksportcentrum met andere clubs (ook schaken en dammen)? Gaan we jeugdleden werven of laten we dat zitten? En ga eens bij andere clubs op bezoek. Zelf kijk ik jaloers naar Aken, vlak over de grens hier. De Aachener Bridge Club 1953 kent veel leden: elke weekdag wordt er gespeeld in een mooie ruimte met twee verdiepingen. Hoe krijgen ze dat daar voor elkaar?" ●

Ook een mooi initiatief om te delen?

Wij vernemen graag uw mooie activiteiten bijvoorbeeld op het gebied van ledenwerving, besturen, financiering of unieke drives. Je kunt dit doorgeven via nbb@bridge.nl.

Camping L'Escale***, Route de la Tamarissière, 34300 AGDE

CAMPING BRIDGE, AAN DE FRANSE MIDDELLANDSE ZEE

Van 22 mei t/m 23 juni en van 4 t/m 22 september 2022 bridgen met gediplomeerde wedstrijdleiding op Camping L'Escale. Wekelijks 4 avonden bridge en 1 middag jeux de boules.

Verblijf in comfortabele stacaravan, eigen caravan, tent of camper.

Camping met zwembad, whirlpool en zonneterras 900m van het strand. Mooi fiets gebied. Verhuur & routes aanwezig. Gratis WiFi.

Voor meer informatie of reserveren: **Vragen omtrent het bridgen:**

✉ bridge.camping.escale@gmail.com
🌐 bridgecampinglescaleagde.webnode.nl
☎ +31 6 25386278

Mei en juni: Margreet en Frans Esser
✉ fransesser@upcmail.nl
September: Annemarie en Jos van Meurs
✉ ambvanmeurs@gmail.com

Stacaravan: v.a. € 290/week Caravan, tent of camper: v.a. €18/dag Bijdrage Bridge: €2 per paar per dag

BRIDGE- en WANDELVAKANTIE IN TIROL BERGSPORTHOTEL ANTONIE

Gries im Sellraintal

van 10 juli tot
07 augustus 2022

1, 2, 3 of 4 weken

KAMERS MET DOUCHE EN TOILET, RADIO EN TV
HALFPENSION : € 462,- pp/pw / EENPERSOONSKAMER : + € 12,- p/d
APPARTEMENT : + Euro 6,- pd/pp
Bij reservatie 2/3/4 weken Euro 448,-/441,-/434,- pp/pw
ONTBIJTBUFFET EN 'S AVONDEN KEUZE UIT 3 MENU'S

INBEGREPEN

# 1 ITALIAANSE AVOND	# GEBRUIK VAN VERWARMD ZWEMBAD
# 1 BAUERNBUFFET	FITNESS-CENTRUM EN SAUNA
# 1 GALA-DINER	# ELKE DAG BEGELEIDE BERGWANDELINGE
# 1 GRILL-AVOND	# IN DE NABIJHEID ZEER GOEDE
# 1 TIROLERAVOND	FIETS- EN MOUNTAINBIKEROUTES
# WELKOMST- EN	# ELKE BRIDGEAVOND
AFSCHEIDSCOCKTAIL	KOFFIE + DAGPRIJS
BIJ DE PRIJSUITRIJING	# PRIJS VOOR IEDERE DEELNEMER
# WIFI GRATIS	

STEEDS NEDERLANDS SPREKENDE BRIDGEPARTNER AANWEZIG

DE RESERVATIE IS DEFINITIEF NA BETALEN VAN EEN
VOORSCHOT VAN € 200,- OP REKENING NR.
IBAN-NR : AT85362600000420737 BIC-CODE : RZTIAT22260

INLICHTINGEN BIJ :

HUGO ARNOU, Schoolstraat 23, B-9185 Wachtebeke
TEL: 0032(0)487 468 795 e-mail: hugo.arnou1@telenet.be

RESERVATIE BIJ :

BERGSPORTHOTEL ANTONIE, A-6182 GRIES IM SELLRAIN
TEL: 0043/5236 203 e-mail: info@hotel-antonie.at
homepage: www.hotel-antonie.at

Nederlandse
Bridge Bond
Voor de spelers. Voor de sport.

INFORMATIE OVER BRIDGE LEREN

WWW.BRIDGE.NL

10/2023

Wonen in historie Herenhuis

Word nu
abonnee
of geef
cadeau!

Ga snel voor de
actuele aanbieding naar

www.herenhuis.nl/abonneren

e-mail naar abonnement@bcm.nl

of bel 085-7600237

(dinsdag en vrijdag van 8.30-12.30 uur, lokaal tarief)

Volg ons op en schrijf je in voor de nieuwsbrief op www.herenhuis.nl

BIEDEN SPELEN

Oefening baart kunst. Op de volgende pagina's vind je spellen voor verschillende niveaus: starters (groen), clubspelers (blauw) en wedstrijdspelers (rood). Speel en probeer gerust een niveautje hoger, wie weet hoe ver je komt!

TEKST: **SASKIA HERMANS**
PETER IJSSELMUIDEN
MAX REBATTU
MAARTEN SCHOLLAARDT
MARCEL WINKEL

Antwoord op partners informatiedoublet (1)

West, de tegenpartij, opent 1♥, je partner doubleert en je rechtertegenstander past. Het is jouw beurt om een duit in het zakje te doen. Je hebt in handen:

♠ V B 6
♥ 10 9 3
♦ B 9 8 6
♣ 9 3 2

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
1♥	dbl	pas	?

Wat bied je?

- a. pas
- b. 1SA
- c. 2♦

ANTWOORD

Iedere keer dat je aan de beurt bent om te bieden moet je over twee zaken nadenken: wat zegt je partner en wat kan jij over jouw hand vertellen dat je partner nog niet weet? Bieden is een overleg, een dialoog. Alleen als jij weet wat jouw gesprekspartner heeft gezegd, kan jij daar een zinvolle reactie op geven en informatie over jouw hand die hij al heeft hoeft je niet nogmaals te geven.

Je partner doubleert de 1♥-opening van west. Wat geeft je partner aan?

1. Hij heeft openingskracht (minimaal 12 punten);
2. Hij heeft minimaal drie kaarten in de ongebooden kleuren (klaveren, ruiten, schoppen);
3. Hij is kort in de openingskleur (harten)

Wat heb jij zelf te melden? Je hebt slechts 4 punten, maar mag desondanks

niet passen. Jouw partner is kort in de openingskleur (harten) en jij hebt er ook slechts drie. West maakt 1♥ waarschijnlijk snel en eenvoudig en omdat deze gedoubleerd is, krijgen OW daarvoor veel punten (voor iedere overslag krijgen zij 100 of 200 punten, afhankelijk van de kwetsbaarheid).

Je móet daarom bieden. Als je 1SA biedt, geef je 6-9 punten aan (net als het eerste bijbod van 1SA op de één-in-een-kleur-opening van je partner), bovendien beloof je dan een dekking in de openingskleur (harten); OW hebben immers 'veel' harten samen en maken bij een 1SA-contract ook 'veel' hartenslagen.

De enige optie die overblijft is daarom 2♦: bied je vierkaart (je langste kleur) op het laagste niveau; hiermee geef je aan dat je maximaal 7-8 punten hebt. Antwoord c, 2♦ is goed.

Overigens, na:

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
1♥	dbl	1♠	?

is jouw biedplicht opgeheven en geeft 2♦ een goede kleur aan.

UITGELICHT

Als je partner een informatiedoublet heeft gegeven, heb je biedplicht, tenzij de derde man, jouw rechtertegenstander, heeft geboden. Als je een kleur biedt, geldt het volgende biedschema:

0-8 punten: je biedt omdat je móet bieden en je biedt je langste kleur op het laagste niveau

9-11 punten: je biedt omdat je iets te vertellen hebt. Je biedt je langste kleur met een sprong

Ben je sterker dan 11 punten en hebben zowel jij als je partner een opening, dan moet je naar de manche.

Heb je een vijfkaart in een hoge kleur, dan is de manche duidelijk. Zonder

zo'n vijfkaart wordt het bieden vaak wat complexer. Met een opening mee en een dekking in de openingskleur, bied je 3SA.

En anders moet je soms maar gokken dat je partner een vierkaart meebrengt in de kleur waar jij er ook vier van hebt. Niemand heeft ooit gezegd dat bridge gemakkelijk is...

Antwoord op partners informatiedoublet (2)

Het biedverloop gaat weer:

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
1♥	dbl	pas	?

En jij bent aan de beurt met:

♠ A V B 6
♥ 10 9 3
♦ B 9 8 6
♣ H 3

Wat bied je?

- a. 2SA
- b. 1♠
- c. 2♠

ANTWOORD

Het biedverloop tot nu toe is gelijk aan het biedverloop in het vorige voorbeeld en wederom heb je biedplicht. Nu bied je echter niet alleen omdat je móet bieden, maar ook omdat je wil bieden. Je hebt je partner iets te vertellen over je kaart. 2SA geeft 10-11 punten aan - die heb je - met een SA-verdeling én een hartendekking. Als de tegenpartij met harten uitkomt, en die kans is groot, zie je de eerste vijf slagen al in rook opgaan. De hartendekking ontbreekt hier en antwoord a, 2SA, is niet goed. Zoals je in het

vorige voorbeeld zag, bied je een kleur op het laagste niveau als je zwak bent. Als je rond de 10 punten hebt, bied je jouw kleur met een sprong: daarom niet 1♠, maar 2♠. Je mag op minimaal drie schoppen bij je partner rekenen. Antwoord c is goed.

Antwoord op partners informatiedoublet (3)

Nogmaals hetzelfde biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
1♥	dbl	pas	?

En jij bent aan de beurt met:

♠ H V 10 9 3
♥ A B 10
♦ H 9 2
♣ 9 3

Wat bied je?

- a. 3♠
- b. 4♠
- c. 3SA

ANTWOORD

Je partner geeft een informatiedoublet en jij hebt een opening mee. Wat weet je van je partner? Hij heeft openingskracht (minimaal 12 punten) en van alle ongeboden kleuren heeft hij minimaal drie kaarten. Jij mag daarom rekenen op 25 punten samen en een schoppenfit. Uitgaande van deze informatie is het niet moeilijk om te verzinnen dat 4♠ het beste contract is en antwoord b, 4♠, juist is.

Antwoord partners informatiedoublet (4)

Nog eenmaal hetzelfde biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
1♥	dbl	pas	?

En jij bent aan de beurt met:

♠ H 10 8
♥ A B 10 2
♦ H 3 2
♣ 9 7 3

Wat bied je?

- a. 1SA
- b. 2SA
- c. 2♥

ANTWOORD

Je partner heeft met zijn informatiedoublet gezegd: "Partner, ik heb punten en van alles wat; jij mag de kleur kiezen." Welke kleur kies je? Je hebt alleen een vierkaart harten. Je weet dat west er hier minimaal vijf van heeft en bovendien heeft je partner gezegd dat hij hier kort in is. Om harten als voorstel voor een troefkleur te doen, is daarom niet zinvol. Een andere kleur kan je niet bieden omdat je er geen vierkaart van hebt. Met deze hand kan je prima SA bieden: partner vraagt naar een kleur en die heb je niet; wat je wel hebt is een goede hartendekking en 10-11 punten. Antwoord b is goed.

Clubspeler

Informatie

In deze 4♥ mis je in elk geval drie azen. Je moet hopen dat ♠AV niet beide verkeerd zitten. Doe jij de schoppen goed?

N/NZ

♠ H B
♥ V 6 4 3
♦ 10 9 6 4 3
♣ 7 6

♣8

N	
W	○
	Z

♠ 9 6 4 2
♥ A H 10 8 5
♦ H V
♣ H B

Uitkomst: ♣8

West	Noord	Oost	Zuid
-	pas	1♣	1♥
dbl	3♥	pas	4♥
pas	pas	pas	

Oost neemt ♠A en speelt klaveren terug voor je heer. Op ♥A bekennen beide tegenstanders. Je speelt ook ♥H om zoveel mogelijk entrees op tafel te sparen. De troeven zitten 2-2, west begon met ♥B9. Omdat je twee schoppen op tafel kunt aftroeven, hangt het contract puur op de schoppenbeslissing.

Wat speel je in slag vier en waarom?

“Neem je de eerste slag? Zo ja, wat speel je dan door in slag twee?”

ANTWOORD

Voordat je een schoppen opspeelt, moet je je een zo goed mogelijk beeld vormen van de kaarten van de tegenpartij. Samen met partner heb je 22 punten, wat betekent dat OW er 18 hebben. Oost heeft geopend en west heeft bijgeboden. Hier kan je uit concluderen dat de punten ongeveer zes om twaalf zitten. Je hebt één punt (♥B) bij west gezien. Oost lijkt ♠AV te hebben na de start van ♣8; kleintje-belooft-plaatje. Het is niet moeilijk om nog meer informatie over het spel te vergaren. Begin met het spelen van ruiten.

Oost neemt ♦V met zijn aas. Na zijn ruitenspel zit je in je hand. Als je aanname over ♠V correct is, zit ♠A bij west.

Heb je dat ook geconcludeerd? Als oost ♠A erbij heeft, heeft hij ten minste 14 punten. Dat betekent dat west maximaal ♠V en twee boeren kan hebben. Dat is te mager voor zijn negatief doublet.

Je speelt na ♦H dus een schoppen naar de heer. Die houdt:

N/NZ

♠ H B
♥ V 6 4 3
♦ 10 9 6 4 3
♣ 7 6

♠ A 10 8 3
♥ B 9
♦ 7 5
♣ 10 8 5 3 2

N	
W	○
	Z

♠ V 7 5
♥ 7 2
♦ A B 8 2
♣ A V 9 4

♠ 9 6 4 2
♥ A H 10 8 5
♦ H V
♣ H B

Speel niet gedachteloos een schoppen naar de boer, in slag vier of later, onder het motto: oost heeft meer punten dan west, dus zal ♠A wel hebben. Door goed de punten te tellen is het spel een open boek. Als je tenminste de informatie uit de bieding niet bent vergeten! (MS)

Een-twee-drie

Je lichte volgbod heeft het gewenste effect. Partner start in je vijfkaart. Gaat dat helpen om 3SA down te spelen?

Z/-

♠ A H V 2
♥ A 3
♦ B 3 2
♣ H V 7 4

♦7

N	
W	○
	Z

♠ B 7
♥ B 9 8 4
♦ A H 10 6 4
♣ 6 5

Uitkomst: ♦7

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	pas
pas	1♣	1♦	1♥
pas	2♦	pas	2SA
pas	3SA	pas	pas
pas			

Na een korte uitwisseling van vriendelijkheden, laat zuid op tafel ♦B bijspelen. Neem je de eerste slag? Zo ja, wat speel je dan door in slag twee?

De automatische piloot

N/NZ

♠ 3
♥ A H 5 4 3
♦ H 10 3 2
♣ A 7 3

♠5

N	
W	○
Z	

♠ V B 7 2
♥ 9 6
♦ V B 9
♣ H V B 2

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♥	pas	1♠
pas	2♦	pas	3SA
pas	pas	pas	

Je bent als zuid leider geworden in 3SA. Normaal gesproken komt men met de ongeboden kleur uit; in dit geval klaveren. West heeft echter andere plannen en legt ♠5 op tafel (kleintje-beloofd-plaatje). Oost neemt de slag met ♠H en vervolgt met ♠9. Nu nog even een speelplannetje maken. Als je ♠9 dekt met ♠V of ♠B maak je daarna in elk geval een slag in schoppen, twee in harten en vier in klaveren. Dat zijn al zeven slagen in totaal. Als je ♦A eruit jaagt zodra je aan slag bent, zorgt de ruitenkleur voor nog drie extra slagen. Geen vuiltje aan de lucht, of toch wel? Wat is je speelplan?

ANTWOORD

N/NZ

♠ 3
♥ A H 5 4 3
♦ H 10 3 2
♣ A 7 3

♠ A 10 8 6 5
♥ V 7
♦ 8 5 4
♣ 6 5 4

N	
W	○
Z	

♠ H 9 4
♥ B 10 8 2
♦ A 7 6
♣ 10 9 8

♠ V B 7 2
♥ 9 6
♦ V B 9
♣ H V B 2

Als de schoppenkleur 4-4 verdeeld zit bij OW, dan maakt het niet veel uit wat je in slag twee bijspeelt. OW maken drie slagen in schoppen en ♦A. Maar als west van een vijfkaart schoppen is gestart, dan ben je in de problemen als je in slag twee een plaatje bijspeelt. West zal de slag hoogstwaarschijnlijk weigeren om zodoende de communicatie in deze kleur te bewaren met oost. Nadat jij de slag gemaakt hebt, heb je geen stop meer in deze kleur. Als oost namelijk later met

♦A aan slag komt, speelt hij zijn laatste schoppen en kan west drie slagen in die kleur winnen. Je bent dan één down!

Hoe moet het dan wel? Speel in de tweede slag een kleine schoppen bij! Dat ziet er onlogisch uit, maar op die manier hou je nog ♠VB sec over en dat bezit is altijd een slag waard indien OW de kleur doorspelen. Voordeel van deze manoeuvre is dat oost geen schoppen meer heeft als hij met ♦A aan slag komt. En als west nu ♦A zou hebben gehad? Dan ben je inderdaad down, maar daar kun je niks aan doen. (MW)

ANTWOORD

Het is mooi dat partner ruiten is gestart, maar 3SA is nog niet een-twee-drie down. Zuid heeft ongetwijfeld ♦V voor zijn 2SA-bod. Als hij ♦V985 heeft, heeft hij een dubbele ruitenstop. Bovendien heb jij zelf geen entree naast je ruiten. Het lijkt er dus op dat je moet hopen dat partner een doubleton ruiten heeft plus een entree. Je zult dan de eerste slag moeten duiken om de communicatie met partner te bewaren. Zelf de ruiten vrijspelen is zinloos, want je komt nooit meer aan slag.

Het enige alternatief zou zijn om ♦H te nemen en harten na te spelen. Maar gezien zuids 1♥-bod, lijkt dat geen geweldige kans. Duik dus ♦B in slag één:

Z/-

♠ A H V 2
♥ A 3
♦ B 3 2
♣ H V 7 4

♠ 9 8 6 3
♥ V 7 5
♦ 7 5
♣ A 10 8 2

N	
W	○
Z	

♠ B 7
♥ B 9 8 4
♦ A H 10 6 4
♣ 6 5

♠ 10 5 4
♥ H 10 6 2
♦ V 9 8
♣ B 9 3

Je hebt toch niet automatisch ♦H gelegd, hè, in de eerste slag? Als je even nadenkt, is het feit dat je moet duiken helemaal niet zo moeilijk te vinden, toch? Misschien was het iets lastiger als je ♦AH1094 had gehad, dan zou duiken een slag kunnen kosten als zuid een vierkaart ruiten had.

De leider probeerde je te verleiden om een honneur te spelen, door ♦B te leggen. Goed dat je daar niet bent ingetrapt. Nadat ♦B de slag wint, speelt de leider ♣H van tafel. Partner neemt ♣A en speelt zijn tweede ruiten na. Je raapt vier ruiten op voor één down. De leider heeft al snel de rest van de slagen. (MS)

Wedstrijdspeler

Wat is het probleem?

Je speelt tegen en hebt weinig hoop op een slag. Maakt het uit wat je weggooit?

Z/OV

♠ A H V
♥ H V 9 6 4
♦ A 7 2
♣ 5 3

♣10

♠ B 7 5 4 2
♥ 10 8 7
♦ 8 5 3
♣ 8 4

Uitkomst: ♣10

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♦
pas	1♥	pas	1SA
pas	3SA	pas	pas
pas			

De start loopt naar de ♣B van de leider. Die speelt een kleine harten naar de heer, een harten terug naar het aas en een derde harten naar tafel. Wat gooi je weg op de vierde en vijfde harten?

ANTWOORD

Dit zou eigenlijk vanzelf goed moeten gaan. Die schoppen ga je nooit maken, dus daar kun je er wel twee van missen. Tot je verrassing maak je de laatste slag met ♦8:

Z/OV

♠ A H V
♥ H V 9 6 4
♦ A 7 2
♣ 5 3

♠ 10 8 3
♥ B 3
♦ H B 6
♣ V 10 9 7 2

♠ B 7 5 4 2
♥ 10 8 7
♦ 8 5 3
♣ 8 4

De leider raapt eerst zijn harten op en daarna de drie hoge schoppen. Dit is de positie als de leider ♠V speelt:

♠ V
♥ -
♦ A 7 2
♣ 5

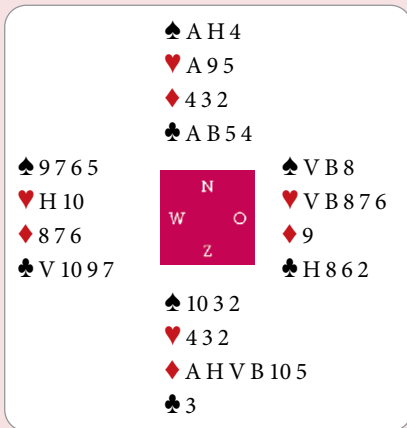
♠ -
♥ -
♦ H B
♣ V 9 7

♠ B
♥ -
♦ 8 5 3
♣ 8

De leider heeft heel listig met 4-4 laag 1♦ geopend, maar partner is op zijn post. Op ♠V gooit zuid ♦10 weg. Partner moet zijn ♣Vxx bewaren en laat dus zijn ♦B gaan. De leider probeert ♣AH, maar de laatste klaveren is niet hoog. In slag twaalf gaat het ♦V-♦H-♦A. De laatste slag heeft dummy nog ♦7 en jij de acht. Draai ♦7 en ♦8 om, en partner zat in een dwang. Nu kon jij laten zien dat je scherp was. (MS)

“Dit zou eigenlijk vanzelf goed moeten gaan. Die schoppen ga je nooit maken, dus daar kun je er wel twee van missen”

Driesterrenpuzzel

Contract 5♦. Uitkomst ♣10.

Hoe wint zuid nu het contract tegen het beste tegenspel?

“Speelt oost harten dan wordt de slag in noord gedoken”

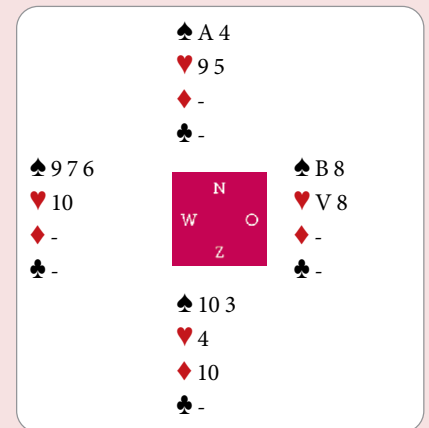
ANTWOORD

Zuid telt drie verliezers in schoppen en harten. Het lijkt er op dat oost in een dwangpositie schoppen-harten gespeeld moet worden. Zuid moet daartoe eerst de telling kloppend maken en OW hebben dan de kans de verbindingen in schoppen en/of harten aan te vallen. Een uitkomst in schoppen of harten zou al dodelijk geweest zijn. Er moeten eerst twee slagen worden afgestaan, in elk geval één in harten en de andere dan in klaveren. Omdat het erg vervelend is als west schoppen kan inspelen, moet in de eerste slag in elk geval ♣B worden gezet zodat west niet aan slag is na de afgegeven slag in klaveren.

Oost wint de uitkomst dus met ♣H en mag wat inspelen. Speelt oost harten dan wordt de slag in noord gedoken. Vervolgt west dan schoppen dan volgt een eenvoudige schoppen-harten dwang door beide hoge schoppen, Vienna Coup, en ♣A eerst te incasseren. Maar een criss-cross dwang is dan ook mogelijk. West kan beter harten doorspelen. Nu volgt echter een dubbele dwangpositie waarbij ook de klaveren een rol spelen. Na ♥A volgt er viermaal ruiten, waarop noord ♥9 weg doet. West kan een schoppen missen, maar oost zit moeilijk en moet een klaveren afgooien. Zuid gaat daarna met schoppen naar tafel en doet op ♣A een schoppen weg. Zuid troeft nu een klaveren, waarbij oosts laatste klaveren verdwijnt. Zuid speelt daarna zijn laatste troef. West zit in schoppen-klaveren-dwang en moet schoppen afgooien. Noord doet dan zijn laatste klaveren weg en oost zit in schoppen-harten

dwang. Noords ♠4 of zuids ♥4 wordt de elfde slag.

Nog lastiger wordt het als oost na ♣H met ♠V vervolgt. Noord wint en zuid gaat nu de klaveren strippen. Op ♣A gaat een harten weg en zuid troeft een klaveren. Zuid kan nu, of later, driemaal troef trekken en oost doet dan twee harten weg. Zuid gaat dan naar ♥A en troeft noords laatste klaveren. De positie van het diagram is ontstaan:

In de positie van het diagram speelt zuid zijn laatste ruiten. West kan een schoppen missen en noord doet ♠4 weg. Als oost harten afgooit, vervolgt zuid harten en maakt noord de laatste twee slagen met ♠A en een vrije harten. Oost doet daarom ♠8 weg. Zuid gaat dan naar ♠A en vervolgt ♥5. Als oost de slag wint met ♥V, moet hij de laatste slag brengen aan ♥9. Als west de slag wint met ♥10 dan moet hij de laatste slag brengen aan zuids ♠10.

Zou oost ♥VB hebben vastgehouden dan doet noord op ♦10 een harten weg. Oost moet ook harten afgooien en wordt ingegooid met harten en moet in de schoppenvork spelen.

Zou west niet ♥10 maar ♥H hebben vastgehouden en oost ♥VB dan kan hij, net als in het diagram, gedwongen worden zuid ♠10 te brengen. (MR)

Limburger Harry van de Peppel promoveert op zijn tachtigste naar hoogste Belgische liga

BRIDGER, AMBASSADEUR EN BESTUURDER IN HART EN NIEREN

Op je tachtigste promoveren naar de Honneur, de hoogste liga in België. Het 'overkwam' Harry van de Peppel. De bekendheid van de Limburger beperkt zich niet tot de Lage Landen. Als voormalig voorzitter van het organisatiecomité van de Olympiade van 2000 ontvangt hij op persoonlijke titel nog steeds eervolle uitnodigingen in de hele wereld. Een portret van een bestuurder in hart en nieren, een ambassadeur van de bridgesport en nog altijd voorzitter van de Commissie Kei/Stuur. "Zo'n onderscheiding leidt vaak tot emotionele reacties. Ze voelen zich gewaardeerd", aldus Harry.

Zet Harry van de Peppel op de praatstoel en hij is bijna niet te houden. De Limburger was bij tal van bridge-evenementen in het zuiden van het land betrokken: bij de geboorte van grote toernooien zoals het Pie Medical, de kroegentocht in Maastricht, met als absolute topper de Olympiade2000 in Maastricht. Was daar niet een rel over de hotelaccommodaties? Hij moet er harte-lijk om lachen. "Nu haal je wat door el-

kaar. Twintig jaar eerder, in 1980, was de Olympiade in Valkenburg. Daar ontstond ophef over de prijzen van hotelkamers. Die bleken omhooggeschroefd – waar de bond trouwens niets aan kon doen. Het was niet zo handig om de oorspronkelijk prijslijst in de kamers te laten hangen."

In het ziekenfonds

Harry's geheugen werkt in elk geval nog goed. Hij is ervan overtuigd dat hij dit zonder meer te danken heeft aan het

feit dat hij bridge speelt. "Bridge levert een bijdrage aan de geestelijke gezondheid. Ik heb ooit tegen een zaal gezegd: 'Overigens ben ik van mening dat bridge in het ziekenfonds thuishoort'. Verbaasde reacties. Maar die mening heb ik nog steeds." Een paar jaar vertegenwoordigde Harry het Nederlands seniorenteam, maar het grootste sportieve succes boekte hij in België, waar hij al een kwarteeuw competitie speelt. Onlangs promoveerde het team, Perron-3 uit

Luik, naar de Belgische meesterklasse: de Honneur. Harry speelt er met Paul Goessens. “Wat me erg aanspreekt in België is de gastvrijheid. Die is groot. Het thuisspelende team zorgt voor koffie en voor een drankje op zijn tijd.”

De Olympiade

Van het sportieve hoogtepunt terug naar het bestuurlijke optimum: de Olympiade. De eerste contacten daarvoor legde Harry in 1995, toen bondsdirecteur Jan Louwerse op bezoek kwam in het kader van de zogeheten bondsdagen. “‘Hebben jullie nog leuke plannen’, vroeg ik hem. ‘Nou,’ zei hij, ‘we willen de Olympiade weer naar Nederland halen, maar er moet nog vergaderd worden over de locatie’. ‘Dan weet ik wel iets geschikts’, zei ik en troonde hem mee naar het MECC. Ik kende toevallig de nieuwe directeur daar. Later is er nog een gesprek met de wethouder economische zaken geweest, die kende ik ook uit allerlei circuitjes, en wij kregen uiteindelijk de organisatie toegewezen. ‘Als jij het zo graag wilt hebben, moet je het verder ook maar regelen’, zei Laurens Hoedemaker, toen voorzitter van de BridgeBond.”

Kapers op de kust

“Enfin, we waren present in 1996 bij de Olympiade in Rhodos en daar gaf het MECC een wervelende presentatie”, herinnert Harry zich. “Er waren nog meer kapers op de kust voor de organisatie, maar Nederland kreeg het. Een leuke anekdote in dit verband is nog dat de voorzitter van de WBF (de wereldbridgefederatie, red.) José Damiani een kijkje

in totaal 2,5 miljoen gulden. Gelukkig had de NBB destijds een aantal goede sponsors. ING, Forbo Arbonet, Hans Melchers. Koos Nobel nam de complete automatisering voor zijn rekening. Ranx Xerox stalde een kopieermachine van 200.000 gulden voor het Daily Bulletin. Dat werden er twee ‘voor het geval die ene kapot gaat’. Het grappige is dat Wim Wagner, toernooidirecteur in 1980,

“Overigens ben ik van mening dat bridge in het ziekenfonds thuishoort”

kwam nemen in Maastricht. Eerst gingen we lunchen in Château Neercanne en na uitvoerige bestudering van de wijnkaart zei hij na een paar uur: ‘Laat het MECC maar zitten, ik ga terug naar Parijs’. De Olympiade was een mega-evenement met zo’n vierhonderd vrijwilligers en deelnemers uit 85 landen. “Het kostte

destijds vertelde dat we zo’n evenement nooit meer zouden meemaken in Nederland.”

Man van de dialoog

Met meer dan tweeduizend deelnemers, inclusief zijtoernooien, is de Olympiade in Maastricht het grootste bridge-evenement in Nederland gehouden. Een van die zijtoernooien was het WK voor studenten. Maastricht had de primeur en Harry bleef er de jaren daarna nog heel lang bij betrokken. Net zoals hij vijftien jaar in het bestuur van district Limburg heeft gezeten, vijf jaar als penningmeester en tien jaar als voorzitter. Nog steeds bekleedt hij maatschappelijke functies, meer in de hoek van ‘het goede doel’. Voor al zijn activiteiten heeft hij ook een koninklijke onderscheiding gekregen. “Het klopt dat ik niet stil kan zitten. Besturen, organiseren, het zit er van jongs af aan in.” Harry lijkt meer een man van de dialoog dan het type dat op autoritaire wijze zijn zin wil doordrijven. Hij lacht minzaam. “Toch ben ik wel

Hans van Ommeren bevraagt Harry van der Peppel in diens eigen huis in Limburg

redelijk directief, hoor. Maar je hoeft niet met de vuist op tafel te slaan. Je kunt er ook voor zorgen dat anderen zeggen wat jij in je hoofd hebt. Dat werkt veel beter.”

Kritische noot

Zitting in het bondsbestuur heeft hem nooit getrokken. “Utrecht is mij te ver weg. En als ik een kritische noot mag laten horen. Vroeger waren de districten lid van de bond, nu zijn dat de verenigingen. Ik was, als voorzitter van de Bondsraad, jarenlang woordvoerder van de districten. Voordat de bondsdagen begonnen, begon je al met masseren, de scherpe kantjes ervan afhaken. Nu is het zo’n grootschalig gebeuren geworden en worden van bovenaf de besluiten gedropt.” Hij begint te lachen. “Misschien is het wel een teken dat ik ouder word en het beter aan anderen kan overlaten. Maar ik blijf me nu eenmaal betrokken voelen.”

Kampioen

Bridgen leerde Harry al op zijn tiende. Thuis bij zijn ouders. “Zondagavond, de uitgaansdag, kwamen de kaarten op tafel. Als mijn moeder koffie ging maken, pakte ik haar kaarten. Eerst blijft het beperkt tot sorteren, van lieverlee ga je ook mee bieden. Ik was iemand die veel binnen zat vanwege jeugdastma. Ik had heel veel last van kortademigheid. Zo ben ik trouwens postzegels gaan verzamelen, een andere hobby die ik nu weer heb opgepakt. Daarvoor hoefde ik de deur niet uit. Voetballen? Ook wel, maar dan was ik keeper. Dan hoefde ik niet veel te lopen.” Het bridgen ging eraan op het moment dat hij naar de hbs ging. Schaken kwam ervoor in de plaats. Tot op zijn 25ste bridge terugkeerde. “Om lid te worden van worden van Bridgeclub de Brök in Maastricht, een club met grandeur, moest je geïntroduceerd worden.

Nu was mijn partner, Marcel Timmers met wie ik zo’n 38 jaar gespeeld heb, een neefje van een bankdirecteur... Binnen de kortste keren waren we kampioen van de derde klasse, van de tweede klasse, van de eerste klasse.”

Heilige avond

Aspiraties in de richting van bijvoorbeeld het Nederlands team had hij niet. “Als je verder wilde komen, moest je heel veel investeren. We speelden maar een avond in de week. Die was voor mij wel heilig. Wie er ook jarig was, mijn vrouw, mijn moeder, dinsdagavond was het bridgen.” Met zijn gelegenhedspartner Nico Spaaij werd Harry in 1991 seniorenkampioen van Nederland. „In het begin van deze eeuw stopte ik met Marcel, onze ambities liepen te ver uiteen. Wat ik nog steeds heb, als ik bridge dan wil ik het goed doen en winnen. Ook al gaat het

NIEUW

BUITENLEVEN *online*

Buitenleven helpt jou met tuinieren
en je planten levend te houden
***Buitenleven* Magazine & Online**

Wat houdt het in?

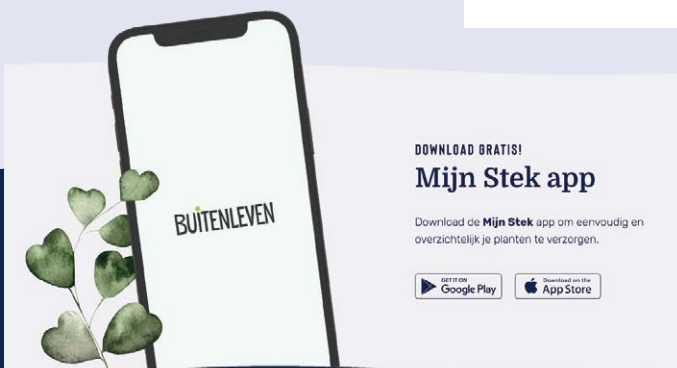
- ✿ 9 x *Buitenleven* Magazine op je deurmat
- ✿ Online teruglezen in alle edities van *Buitenleven*
- ✿ Korting op allerlei duurzame (tuin)producten
- ✿ De Mijn Stek App: maakt tuinieren makkelijk én leuk

Ga naar www.buitenleven.nl voor
alle mogelijkheden

of scan de QR code

Voor slechts
€ 8
per maand

nergens om, je moet het wel serieus benaderen. Mijn vrouw speelt deze middag met een stel vriendinnen op een club, ik geloof dat ze niet eens lid van de bond zijn. Dan vraag ik als ze terug is: ‘Hoeveel spellen heb je nou gespeeld?’ ‘Nou, tien misschien.’ Dat zou ik niet kunnen. Ik wil wel bridgen.”

Door de kaarten kijken

Dat er nauwelijks Limburgers zijn doorgedrongen tot de internationale top heeft volgens Harry maar één verklaring: “Ze zijn niet goed genoeg. Op een na dan: Enri Leufkens (wereldkampioen in 1993, red.). Hem had ik er toch zo graag bij gehad op de Olympiade. Maar hij had bonje met de bond over de verplichte trainingen. Ik heb gepraat als Brugman,

“Ook al gaat het nergens om, je moet het bridgen wel serieus benaderen”

tevergeefs. Enri heb ik nog als kleine jongen in korte broek in de auto gehad; gingen we naar Eindhoven waar hij in de Tweede Divisie speelde met zijn moeder. Hij is echt fenomenaal, kan bij wijze van spreken door de kaarten heen kijken.”

Vrees voor de toekomst

Ook al legt Harry nog steeds zijn ziel en zaligheid in bridge, hij vreest voor de toekomst. “Ik denk dat het erg moeilijk gaat worden. Door de coronaperiode is

de bond al duizenden leden kwijtgeraakt en die zie ik niet terugkomen, alhoewel de bond er alles aan doet.” Heeft hij nog wensen? Niet op bridgegebied in elk geval. Ook al is de kans behoorlijk groot dat ze in België meteen weer degraderen, dit pakken ze hem niet meer af. Hij speelt weleens met veel genoegen met zijn elfjarige kleinzoon Olivier. “Die volgt ook al de training in Utrecht.” En verder? Met een twinkeling in zijn ogen: “Oud worden. In gezondheid.” ●

Op zondagavond speel ik online een viertallenpartij tegen onze sparringpartners Agnes en Wubbo. Zij komen in de Meesterklasse Viertallen uit voor de Utrechtse vereniging B.C. Oog in Al. Aan de andere tafel zitten de getalenteerde junioren Gabor en Jorn. De laatste drie keer hebben we van hen verloren, dus het is tijd voor revanche.

Tussenstand

Als we op de club spelen, krijgen we tijdens het spelen nooit een tussenstand. Pas na afloop van de wedstrijd worden de uitslagen bekend. Online is dat anders. Als beide tafels klaar zijn met een spel, rekent de computer de score uit en krijgen wij dat resultaat meteen te zien. De eerste negen spellen zijn opmerkelijk vlak en de stand in imps is 6-6.

Ik zit west en krijg met allen kwetsbaar de volgende hand:

O/A   ♠ A V 7 6
           ♥ 6 5 4
           ♦ 9 6 4 3
           ♣ B 8

West	Noord	Oost	Zuid
Joris	Agnes	Berend	Wubbo
-	-	2♠	2SA
?			

Mijn partner opent in de eerste hand met 2♠. Dit is een zwakke twee en toont 6 tot 10 punten met een zeskaart schoppen. Zuid volgt een natuurlijke 2SA. Ik

verwacht dat zuid 15 tot 18 punten heeft met een schoppendekking en een evenwichtige hand. Omdat ik zelf ♠AV heb, concludeer ik dat zuid ♠H moet hebben.

Minderheid van de punten

Wij hebben op dit spel duidelijk de minderheid van de punten. Betekent dat dat ik ga passen? Nee, integendeel. We hebben een tienkaartsfit in schoppen en ik kan op z'n minst 3♠ bieden om het de tegenpartij moeilijk te maken. Aan mijn hand te zien, acht ik de kans groot dat de tegenpartij 4♥ kan maken. Ik heb zelf drie kleintjes en partner zal ook niet veel in harten hebben. Door meteen 4♠ te bieden, kan ik noord de kans ontnemen 4♥ te bieden. Als noord een zes- of zevenkaart harten heeft, dan verleid ik haar wellicht tot het bieden van 5♥.

Niet zonder risico

4♠ bieden is echter niet zonder risico: als de tegenpartij mij doubleert, gaan we bijna zeker down. Ik speel partner op ♠B10-zesde met in ieder geval nog een aas of heer ernaast. De schoppensnit zit goed en partner kan waarschijnlijk een

klaveren in mijn hand troeven. Ik denk dat 4♠ een of twee down zal gaan. Een score van -200 of -500 kan goed zijn als de tegenpartij een manche kan halen voor -600 of -620, maar dat is niet zeker. Op een slechte dag gaat 4♠ zomaar drie (-800) of vier down (-1100). Ik besluit rustig aan te doen en bied 3♠.

Noord biedt 3SA en dat wordt het eindcontract. Waar zou jij mee uitkomen? Normaal start ik graag met partners kleur. Op dit spel weet ik echter dat zuid in het bezit is van ♠H. Als ik met

Vaak is het goed om in partners kleur te starten, maar niet altijd

schoppen uitkom, dan geef ik zeker een schoppenslag cadeau. Als een van ons daarna aan slag komt, dan kunnen we vijf slagen in schoppen oprapen.

Stel dat ik met een andere kleur uitkom. Als partner daarna aan slag komt, kan hij door ♠H van de leider heen spelen. Dan kunnen we alsnog de hele schoppenkleur oprapen. Een schoppenuitkomst lijkt dan ook geen haast te hebben. Het gevaar van schoppen starten is wél dat het eventueel de negende slag aan de leider cadeau geeft.

Ik start daarom met een andere kleur.
Maar welke kleur?

Welke kleur?

Na mijn 3♠-bod had noord met een vijf- of zeskaart harten 4♥ kunnen bieden. Met een vijf- of zeskaart in een lage kleur biedt noord echter altijd 3SA, omdat in die manche minder slagen gehaald hoeven te worden dan in 5♣ of 5♦. Ook had noord met een vierkaart harten een negatief doublet kunnen geven. Ik concludeer daarom dat noord vaak lengte heeft in de lage kleuren, maar niet in harten. De kans is het grootst dat ik partner kan bereiken in harten. Ik start daarom met ♥6, een hoge harten om partner duidelijk te maken dat ik weinig in deze kleur heb. Het hele spel:

O/Allen	♠ 9	♠ B108532
	♥ V 8 2	♥ H B 10
	♦ V B 10 5	♦ A 8 7
	♣ H 10 9 6 5	♣ 4
♠ A V 7 6	♠ H 4	
♥ 6 5 4	♥ A 9 7 3	
♦ 9 6 4 3	♦ H 2	
♣ B 8	♣ A V 7 3 2	

Mijn ♥6-uitkomst loopt via de twee, de tien en de leider wint de slag in zuid met ♥A. De leider begint met ♦H en hoopt dat west, de minst gevaarlijke hand, aan de slag komt. Oost wint met ♦A en speelt ♠B na, voor de heer en de aas. Ik incasseer ook ♠V en speel vervolgens ♠7 en ♠6. Oost laat slim beide schoppenslagen houden door ♠3 en ♠2 onder te gooien. Hierdoor blijf ik aan slag en kan ik met harten naspel door ♥V heen spelen. Oost wint ♥B en incasseert ook

Topbridger Joris van Lankveld neemt je mee in zijn gedachtegang bij een hand die hij speelde op hoog niveau.

♥H en nog twee schoppenslagen: 3SA -5 voor +500.

12 imps. Mede dankzij dit spel winnen we de partij.

Andere tafel

Aan de andere tafel heeft west meteen 4♣ geboden. Noord kon geen 3SA meer bieden en besloot daarom 4♠ te doubleren. De leider verloor in 4♠ een harten, twee ruiten en een klaveren: 4♣ gedoubleerd -1 voor -200. Het spel wint

De moraal van het spel is dat je tegen 3SA soms beter niet van een aas-vrouw combinatie kan starten als je weet dat de heer rechts van je zit. Vaak is het goed om met partners kleur uit te komen, maar niet altijd, zoals op dit spel te zien is. ●

Michel van Glabbeek en Stan van Loon

Stan (74) en Michel (70) spelen al geruime tijd bridge, met soms grote onderbrekingen. Sinds tien jaar spelen ze samen, alleen in clubverband. Hun biedsysteem is een combinatie van 2/1 mf, transfer walsh, en gemengde (zwakke of zeer sterke) twee-openingen. Spellen worden veelal thuis geanalyseerd, zodat er geen nare en concentratie verstorende discussies aan de bridgetafel zijn.

BC Leids Doublet

Plaats: Leiden

Oprichting: 1 september 2020

Aantal leden: 92

Gemiddelde leeftijd: 67,8

Gemiddeld aantal meesterpunten: 17.427

Club BAT

Michel van Glabbeek en Stan van Loon bieden hun tweede ronde voor Leids Doublet. Ze worden uitgedaagd door Piet en Ed Goverde. Zij vertegenwoordigen B.C. Ommoord-Pas Fumer uit het noordoosten van Rotterdam. Er zitten leuke spellen bij, dus

De NBB Club Battle

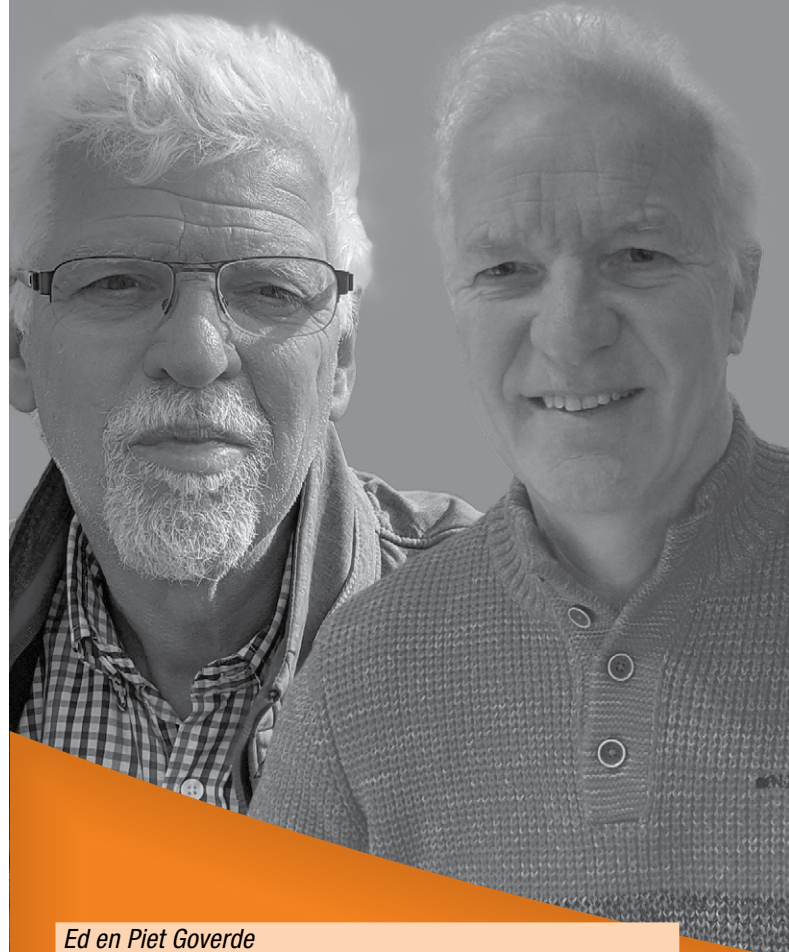
In deze biedwedstrijd nemen clubleden met maximaal hoofdklasseniveau het op tegen een andere club. Het paar dat wint, krijgt de volgende maand nieuwe tegenstanders. Na drie overwinningen slepen zij een waardecheque in de wacht van maar liefst € 250,- voor hun bridgeclub.

Bied zelf mee, de handen vind je op pagina 64 en 65. Kijk hoe jij het ervan afbrengt tegen de kandidaten van april.

Wedstrijdform van de NBB Club Battle is paren. Bied zoals je zou doen in een parentoernooi met een groot en sterk deelnemersveld.

TILE

bied de handen eerst zelf met je partner. Je vind ze op pagina 64 en 65. Kijk daarna hoe je het er in vergelijking met de kandidaten vanaf brengt. We kunnen overigens nog wel wat kandidaten gebruiken. Meld je dus aan, via je club of rechtstreeks.

Ed en Piet Goverde

Ed en Piet Goverde hebben het spel (systeem "klassiek" Goren) als dertienjarigen thuis geleerd. Ze mochten al snel ook meespelen op bedrijfsclub Stokvis, waar hun vader wedstrijdleider was. De broers (ze schelen vijf jaar) hebben in hun studententijd veel gespeeld, maar zelden als paar. Sinds een jaar of zeven spelen ze samen op de club, met een bijna geheel natuurlijk systeem. Alleen jacoby en puppet-stayman na de SA-openingen staan op de kaart.

BC Ommoord-Pas Fumer

Plaats: Rotterdam

Oprichting: 1 januari 1981

Aantal leden: 77

Gemiddelde leeftijd: 76,1

Gemiddeld aantal meesterpunten: 10.322

Spel 1 N/-

♠ 10 9 2		♠ AHVB853
♥ A 8 4		♥ 9 6 5
♦ A H V 10 7		♦ 2
♣ 10 3		♣ V 8

Waardering:
 4/5♠ = 10   6♠ = 2
 1/2/3♠ = 4   3SA = 1

West	Oost
Michel	Stan
-	1♠
2♦	2♣
3♠	4♦
4♠	pas

West	Oost
Piet	Ed
-	1♠
2♦	3♠
4SA	5♠
6♠	pas

Op het eerste spel heb je genoeg slagen, maar ontbreekt de klavercontrole. Het lukt de kampioenen om dat uit te vinden onder 4♠. Hoe hadden de uitdagers het beter kunnen doen? Ed Goverde springt naar 3♠ met zijn mooie kleur. Daar ben ik het mee eens. Zijn partner verwacht een sterkere hand en vraagt de azen. Met behulp van controlebiedingen kan het wel:

Standaard hoog	
West	Oost
-	1♠
2♦	3♠
4♥	4♠
pas	

Na 3♠ zou een 4♦ bod – het herhalen van je eigen kleur – natuurlijk zijn geweest. Nieuwe kleuren kun je het best spelen als controlebiedingen voor partners lange sterke kleur. Hier ontkent west dus met 4♥ een klavercontrole. Oost zwaait daarna af in de manche.

Stan van Loon biedt voorzichtig 2♠. Michel van Glabbeek kiest voor 3♠. Dat bod is sterker dan 4♠, omdat 2♦ al mancheforcing is. Stan kan nu met 4♦ een controle tonen. Zo komt het ontbreken van de klavercontrole aan het licht.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 10
 Piet Goverde – Ed Goverde 2

Spel 2 O/NZ zuid volgt in schoppen

♠ A 10		♠ B 9 7 6
♥ H 8 4 3 2		♥ V
♦ 5 4 3		♦ A H 6 2
♣ V 5 3		♣ A H B 2

Waardering:
 3SA (W) = 10   2/3♣ = 3
 3SA (O) = 9   2♦ = 2
 1/2SA = 5   3♦ = 1

West	Noord	Oost	Zuid
Michel		Stan	
-	-	1♠	(1♠)
dbl	(pas)	3♠	(pas)
4♥	(pas)	pas	(pas)

West	Noord	Oost	Zuid
Piet		Ed	
-	-	1♠	(1♠)
dbl	(pas)	3SA	(pas)
pas	(pas)		

Beide westspelers kiezen voor een negatief doublet. Ook in Standaard Hoog is dat de juiste keus, omdat je iets te zwak bent voor 2♥. Wat te herbidden met de oosthand?

Standaard hoog			
West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♠	(1♠)
dbl	(pas)	2SA	(pas)
3SA	(pas)	pas	(pas)

De hand lijkt nog het meest op 18-19 gebalanceerd, vind ik. West doet geen

Standaard Hoog

De BridgeBond heeft enkele jaren geleden het biedsysteem Standaard Hoog vastgesteld. Dit systeem is onder andere gebaseerd op openen met een vijfkaart hoog en zwakke-tweeopeningen. Het systeem wordt ondersteund met twee standaard systeemkaarten (zie www.bridge.nl) voor beginners en clubspelers. In de leermethoden voor beginners *Start met bridge*, *Bridge in een flits* en in *Berry's Vijfkaart Hoog* (voor overstappers) wordt het systeem beschreven.

poging om nog in een 5-3 hartenfit terecht te komen. Met een 5332-verdeling en hulp in schoppen moet 3SA een goed eindcontract zijn. Wie ♠B9xx te mager vindt als stop, begint het beste met 2♠. Zo maak je het bieden mancheforcing. In de westhand is 3SA nog beter, omdat noord heel soms honneur-klein van schoppen heeft. Stan zoekt hulp in schoppen met zijn 3♣-bod, maar zijn partner interpreteert het als een splinter: hartenfit met korte schoppen. 4♥ is een lelijk eindcontract.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 10
 Piet Goverde – Ed Goverde 11

Spel 3 Z/OW

♠ H 10		♠ AVB86543
♥ A B 8 3		♥ H
♦ V 9 7 5 3		♦ H 2
♣ H V		♣ 10 2

Waardering:
 3/4/5SA = 10   5♠ = 6
 4♠ = 8

West	Oost
Michel	Stan
1SA	4♦
4♠	4SA
5♥	5♠
pas	

West	Oost
Piet	Ed
1♦	1♠
2♥	4♠
pas	

Omdat je alleen twee azen mist, is een manche in SA het beste. Maar iedereen speelt uiteraard een schoppencontract. Ik vind een 1SA opening prima met de westhand. Voor een reverse ben je wat zwak, dus na 1♦-1♠-? heb je geen goede herbieiding. Met de prachtige oosthand denk je dan natuurlijk aan slem:

Standaard hoog	
West	Oost
1SA	4♦
4♠	4SA
5♥	5♠
pas	

Vroeger bood je met de oosthand 1SA-3♠ sleminviterend. Wie dat nog steeds zo speelt is prima op weg. Als oost vraag je even later de azen en zwaai je af in 5♠ nu er twee ontbreken. Omdat 1SA-2♥-2♠-4SA een natuurlijk, sleminviterend bod is, moet je op een andere manier de schoppen vaststellen als troef. Mijn tip is om net als de kampioenen 4♣ en 4♦ te gebruiken als transfer naar 4♥ respectievelijk 4♠. Een direct vier hoog bod is gewoon om te spelen. Met een heel bijzondere hand wil je dat wel eens doen. Meestal kies je voor een transfer, zodat de sterke gebalanceerde hand het contract speelt. Op dit spel kun je na de transfer de azen vragen.

Piet Goverde kiest voor 1♦-1♠-2♥, niet helemaal zeker van hoe sterk dit bod precies is. Zijn partner zwaait af in 4♠, waar ik een sleminviterend 3♠-bod zou adviseren.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 16	
Piet Goverde – Ed Goverde	19

Spel 4 W/Allen noord volgt in schoppen

♠ 9 5		♠ B 7 3 2
♥ A H V 7		♥ B 9 8 2
♦ 6 2		♦ H V 10
♣ H V B 10 2		♣ A 4

Waardering:

4♥ = 10	1/2SA = 4
3SA = 7	2/3/4♠ = 3
2/3♥ = 5	

West	Noord	Oost	Zuid
Michel		Stan	
1♣	(1♠)	dbl	(pas)
3♥	(pas)	4♣	(pas)
4♥	(pas)	pas	(pas)

West	Noord	Oost	Zuid
Piet		Ed	
1♣	(1♠)	2SA	(pas)
3SA	(pas)	pas	(pas)

Vergelijk deze westhand eens met die op spel drie. Twee keer een 5422-verdeling met een vierkaart harten en een langere lage kleur. Zonder ook maar één plaatje in de korte kleuren is een 1SA-opening hier niet aantrekkelijk. Wie toch voor 1SA kiest vanwege het herbieidingsprobleem moet ook de 4-4 harten nog wel kunnen vinden. Het kampioenen bereiken het topcontract na een logisch begin. Zo kan het ook:

Standaard hoog			
West	Noord	Oost	Zuid
1♣	(1♠)	dbl	(pas)
3♥	(pas)	4♥	(pas)
pas	(pas)		

Oosts doublet toont een vierkaart harten. Als west ben je nu sterk genoeg voor een 3♥-bod. Ik vind het controlebod van Stan veel te optimistisch. 4♥ is een logisch eindbod met de oosthand.

Ed vindt dat een inviterende 2SA zijn hand in een keer goed omschrijft. Zijn partner zou wel gedoubleerd hebben met een vierkaart harten. 3SA zul je ook wel maken, maar 4♥ scoort beter.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 26	
Piet Goverde – Ed Goverde	26

Spel 5 N/NZ

♠ A H B 9		♠ 6 5
♥ H 5		♥ V B 7 6 4
♦ H V B 10		♦ A 5
♣ V 10 8		♣ A H 9 7

Waardering:

6SA = 10	6♥ = 4
6♣ = 6	4/5♥ = 3
3/4/5SA = 5	5♣ = 2

West	Oost
Michel	Stan
-	1♥
2♦	3♣
3♠	4♦
4SA	5♥
6SA	pas

West	Oost
Piet	Ed
-	1♥
1♠	2♣
4SA	5♥
6SA	pas

Met elf slagen van boven en allerlei kansen is 6SA het topcontract. West denkt aan slem na partners opening. Piet begint gewoon met 1♠, waar Michel voor 2♦ kiest. Met een 4-4 verdeling is dat verrassend. Hij laat weten dat hij het bieden graag direct mancheforcing maakte, voor het gemak.

NBB Club Battle op clubavond?

Vind je het leuk om de handen van de NBB Club Battle al in een eerder stadium te bieden op een clubavond? Laat de clubsecretaris jouw club opgeven voor de mailingservice van *Bridge*. De club ontvangt dan maandelijks een nieuwe ronde handen met acht spellen. Hier zijn geen kosten aan verbonden. Enkele weken later lees je in *Bridge* hoe de deelnemende paren het ervan af hebben gebracht. Opgeven is simpel: de clubsecretaris stuurt een mail naar **clubbattle@bcm.nl** onder vermelding van 'Ontvangen biedhanden'.

We zagen al eerder dat de uitdagers graag snel de gewone azenvraag gebruiken. Tegenover twee azen hoopt Piet er het beste van. Michel heeft het zich met zijn 2♦ antwoord ietwat lastig gemaakt. 3♣ is de vierde kleur. Zonder schoppenstop toont Stan daarop zijn ruitentolerantie. Er zit weinig anders op dan ook de azen te vragen en 6SA te proberen.

Zoals je ziet heeft oost geen absoluut minimum. Tegenover deze aardige veertienpunter is slem goed, maar dat is niet tegenover elke opening het geval. Slem gokken is dus niet helemaal verantwoord. Kan het gecontroleerder?

Standaard hoog	
West	Oost
-	1♥
1♠	2♣
2♦	2SA
4SA	6SA
pas	

West begint met zijn schoppenkleur te noemen en gebruikt na 2♣ de vierde kleur forcing. Met 2♦ vraag je je partner zijn hand te omschrijven. Oost heeft geen extra verdeling maar wel een ruitestop, vandaar 2SA. Voor een klein slem zonder troef heb je met partner samen ongeveer 33 punten nodig. West heeft er negentien en doet dus met 4SA een invite. Oost heeft een mooie veertien en legt aan in 6SA.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon	36
Piet Goverde – Ed Goverde	36

Spel 6 O/O/W

♠ A B 10 8		♠ H 9 7
♥ V B		♥ A H 10 7
♦ A B 5		♦ V 10 6 4
♣ H V 5 4		♣ A 8

N	
W	O
	Z

Waardering:

6SA = 10	4/5♥ = 5
6♦/♥ = 7	7SA = 4
3/4/5SA = 6	6♠ = 3
4/5♠ = 5	7♠ = 2
5♦ = 5	7♦ = 1

West	Oost
Michel	Stan
-	1SA
3♣	3♦
3♥	3SA
5SA	7SA
pas	

West	Oost
Piet	Ed
-	1SA
2♣	2♦
2♥	3SA
4SA	5♥
6SA	pas

De kampioenen verspelen hun kleine voorsprong, door een te hoog groot slem te bieden. Als de ruitensnit goed zit, kom je een eind, maar een groot slem op snit is te riskant. Voordat we de biedverlopen van de kandidaten bestuderen, kijken we eerst hoe het ook kan:

Standaard hoog	
West	Oost
-	1SA
2♣	2♥
3♣ (?)	3SA
6SA	pas

Met achttien punten tegenover 15-17 is klein slem zeker. Het zou zeven kunnen zijn, zeker als er een troef fit aanwezig is. Je begint dus als west met de stayman-conventie. Bij de meeste paren zal oost een vijfkaart klaveren verwachten voor zo'n 3♣ bod. Wie heeft afgesproken dat het op een vierkaart mag in een heel sterke hand, kan het bieden. Ook in klaveren is er geen fit, dus volstaat west uiteindelijk met 6SA.

Opvallend is dat beide paren puppet stayman (of Niemeijer zo je wilt) ter beschikking hebben. Bij de uitdagers vraagt 2♣ naar vijfkaarten hoog, de kampioenen gebruiken 3♣ als truc. Beide oostspelers bieden op enig moment 3SA als er geen fit in een hoge kleur is. Piet Goverde gebruikt zijn favoriete conventie, Michel van Glabbeek geeft met 5SA een invite voor groot slem. Waar ik 4SA als invite voor klein slem een prima afspraak vindt, ben ik hier minder over te spreken. Het gaat er bij groot slem niet precies om hoeveel punten je samen hebt, maar vooral dat je dertien slagen kunt maken. Met achttien tegenover 15-17 vind ik het ook gewoon te agressief. Meestal zal 35 punten zonder fit samen niet genoeg zijn om alle slagen te maken.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon	40
Piet Goverde – Ed Goverde	46

Spel 7 Z/Allen

♠ 7 4		♠ A 10 9 6 2
♥ H B 7		♥ A 10 5 2
♦ H B 7 4		♦ 10
♣ H V 5 3		♣ A B 6

Waardering:

3SA = 10	1/2/3♥ = 3
4♥ = 7	1/2♠ = 2
4♠ = 5	5♣ = 1
1/2SA = 4	

West	Oost
Michel	Stan
1♣	1♥
1SA	2♦
3♣	4♣
4♦	4♥
5♣	pas

West	Oost
Piet	Ed
1♣	1♠
1SA	2♥
2SA	3SA
pas	

De kampioenen onttroten zichzelf door een misverstand. Stan van Loons 1♥-bod toont vier of meer schoppen en 2♦ is conventioneel en sterk. Michel van Glabbeek heeft met 1SA een driekaart schoppen ontken. Het correcte systematische bod met de westhand na 2♦ was 2SA. Na 3♣ verwacht Stan een vijfkaart. Ze weten na wat controlebiedingen af te stoppen in de manche, maar 5♣ is eigenlijk al veel te hoog. Ed Goverde heeft een forcing 2♥-bod ter beschikking. Zo bieden de uitdagers soepel naar de tien en de eindoverwinning.

In Standaard Hoog kun je niet 2♥ bieden met de oosthand. Dat geeft partner de keuze tussen pas en 2♠. Zo kan het wel:

Standaard hoog

West	Oost
1♣	1♠
1SA	2♣
2♦	2♥
2SA	3SA
pas	

2♣ checkback stayman is haast een onmisbare conventie. Oost vraagt of partner een driekaart schoppen heeft. 2♦ ontken de driekaart, waarna oost zijn tweede kleur biedt. Door eerst 2♣ te bieden, maak je je 2♥-bod forcing. Verder kan het bieden gaan zoals bij de uitdagers.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 41

Piet Goverde – Ed Goverde 56

Spel 8 W/-

♠ A 2		♠ H 10 8 7 6 3
♥ A B 10 9 3		♥ H 2
♦ H 7		♦ A 8 6 3
♣ H 8 5 2		♣ 6

Waardering:

4♠ = 10	1/2/3♠ = 4
5♠ = 7	1/2/3♥ = 3
4♥ = 5	

West	Oost
Michel	Stan
1SA	2♥
2♠	3♦
3♠	4♠
pas	

West	Oost
Piet	Ed
1SA	2♥
2♠	3♦
4♠	pas

De kandidaten verrassen me op het laatste spel. Beide westspelers beredeneren dat ze hun puntenaantal en verdeling het beste melden middels een 1SA-opening.

Ik had me een heel ander biedverloop voorgesteld:

Standaard hoog	
West	Oost
1♥	1♠
2♣	3♠
4♠	pas

De sleutel ligt bij oosts tweede bod. Waag je 3♠ of kies je met deze matige zeskaart voor een voorzichtig 2♠-bod? Na 2♠ zal west passen, dus alleen wie inviteert komt in de manche.

Een 1SA opening met een 5-4 komt alleen in aanmerking met een vijfkaart laag, vind ik. De kandidaten denken er anders over en hebben zo geen problemen met het spel. Oost weet al direct na 1SA dat 4♠ het eindcontract moet zijn. Ze kiezen er beide voor om hun vierkaart ruiten in de aanbieding te doen. Waar nu 3SA door west logisch lijkt, kiezen Michel en Piet voor een schoppenbod op een doubleton! Hoe dan ook, de tien wordt gehaald.

Michel van Glabbeek – Stan van Loon 51

Piet Goverde – Ed Goverde 66

De uitdagers van BC Ommoord – Pas Fumer boden op spel 1 een slem met twee slagen weg. Daarna hebben ze maar weinig punten lagen liggen. Toen ze eenmaal de leiding hadden veroverd, scoorden ze alleen nog maar tien. De kampioenen van Leids Doublet hadden een kans. Ze haalden vier tien en een acht, maar misverstanden op spel twee en zeven en te optimistisch bieden op spel zes kostten teveel. ●

Rechtzetting

Na een onregelmatigheid geldt de gouden regel: nodig de wedstrijdleader uit. Als je dat toch niet doet, kun je dan achteraf nog 'verhaal halen'?

Artikel 11 van de spelregels moet daarop het antwoord geven. De titel van dat artikel belooft al niet veel goeds: het verlies van het recht op rechtzetting.

We schetsen een situatie. Je zit in de laatste ronde van de zitting zuid en je bent (na 1SA – 3SA) leider in een 3SA-contract.

♠ B 3	♠ V 5 4 2	♠ A H 10 6
♥ V B 10 9	♥ A 4 3	♥ 8 6 5
♦ V 6 5	♦ B 10 8	♦ 7 4
♣ 10 8 7 6	♣ H V 9	♣ 5 4 3 2
	♠ 9 8 7	
	♥ H 7 2	
	♦ A H 9 3 2	
	♣ A B	

hijzelf moet uitkomen. Zonder uitgenodigde wedstrijdleader zegt zuid dat hij de uitkomst niet accepteert, legt oost zijn ♠A open op tafel en verbiedt leider zuid zijn linkertegenstander met schoppen uit te komen.

Na het uitspreken van dat verbod steekt oost zijn ♠A terug in zijn waaier en komt west uit met ♥V. De leider laat dummy ♥A leggen; oost speelt ♥5 bij en leider zuid, tactisch, ♥7. West zou daardoor kunnen denken dat zijn partner ♥2 heeft en met zijn hogere ♥5 vraagt om harten voor te spelen zodra west weer aan slag komt.

De tweede slag begint met het voorspelen van ♦B, zuid speelt een lage ruiten bij; west wint die slag met ♦V. Nu speelt west ♠B voor, waarop de leider dummy ♠V laat leggen en OW vier schoppenslagen oppakken.

Leider zuid meent dat de informatie van ♠AH bij oost (een aas-uitkomst belooft in de regel de heer) het voorspelen van schoppen aantrekkelijker maakte dan harten, ziet dat alle andere leiders 3SA hebben gemaakt en nodigt nu wél de wedstrijdleader uit.

Je rechttegenstander (oost) komt uit met ♠A. Waarop je linkertegenstander zegt dat die kaart terug moet omdat

Wat moet de wedstrijdleader beslissen?

- Omdat hij niet meteen is uitgenodigd na de verkeerde uitkomst, moet hij conform artikel 11 alleen de score van OW veranderen in: NZ 3SA C. De score van NZ 3SA-1 blijft staan.
- Volgens artikel 11 kán het recht op rechtzetting verloren gaan door het niet uitnodigen van de wedstrijdleader. Omdat elke bridger kan weten dat hij de informatie van ♠AH niet mag gebruiken, moet de wedstrijdleader voor beide paren het resultaat van NZ 3SA-1 corrigeren in 3SA C.
- De wedstrijdleader moet het resultaat voor beide partijen laten staan, omdat het verbod om met schoppen uit te komen alleen van kracht is zolang west vanaf zijn eerste beurt aan slag blijft.
- Het gebruik van de ongeoorloofde ♠AH-informatie staat los van de verkeerde uitkomst. Dus is de wedstrijdleader voor deze onregelmatigheid op tijd uitgenodigd. Hij corrigeert het resultaat voor beide paren in NZ 3SA C.

Wat lezen we in de spelregels?

Artikel 11: het verlies van het recht op rechtzetting

A. Het ondernemen van actie door de niet-overtredende partij

Het recht op rechtzetting van een onregelmatigheid kan verloren gaan als een speler van de niet-overtredende partij enige actie onderneemt vóór het ontbieden van de wedstrijdleader. Als een partij bevoordeeld is door verdere actie, ondernomen door een tegenstander die niet op de hoogte was van de bepalingen in het toepasselijke artikel, past de wedstrijdleader alleen de score van die partij aan door het desbetreffende voordeel weg te nemen. De andere partij behoudt de score die aan tafel werd behaald.

Ons oordeel

Vaak lastig, een combinatie van twee of meer onregelmatigheden. Door de wed-

strijdleader niet meteen uit te nodigen en te kiezen voor het niet-accepteren van de verkeerde uitkomst, verloor de niet-overtredende partij in ieder geval het recht om de verkeerde uitkomst op een andere wijze recht te zetten (zoals de verkeerde uitkomst wél accepteren en dummy worden of leider blijven, óf de uitkomst niet accepteren zónder voorwaarden te stellen aan de uitkomst van west). Het 'verkeerde-uitkomst-station' is dus gepasseerd.

Zodra de leader voorwaarden stelt aan het voorspelen van west, moet de strafkaart terug in oosts waaier. De

“Van spelers mag je niet verwachten dat ze alle spelregels kennen”

wetenschap dat oost ♠A (en ♠H) heeft, mag leider zuid wel gebruiken, maar tegenspeler west beslist niet.

Als de wedstrijdleader direct na de verkeerde uitkomst was uitgenodigd, had hij ook verteld hoe moet worden omgegaan met een strafkaart. Verkeerd omgaan met de strafkaart, hangt dus samen met de overtreding die zonder tussenkomst van de wedstrijdleader is 'rechtgezet' (antwoord d valt af). Dus geldt artikel 11 nog steeds en zijn er twee mogelijkheden:

- Als west niet wist dat hij de schoppeninformatie niet mocht gebruiken, wordt alleen het resultaat van OW gecorrigeerd in NZ 3SA C. Voor NZ blijft 3SA-1 staan.

Tip

Denk je dat het uitnodigen van de wedstrijdleader ten koste gaat van de sfeer, dan kun je dit wellicht inleiden met een tekst als: “De spelregels zijn soms erg in gewikkeld, ik zou graag willen leren wat in deze situatie juist is.” Of: “Ik wil graag weten hoe iemand die daarvoor heeft doorgeleerd hiernaar kijkt.”

- Als west volgens de wedstrijdleader wél wist dat hij de schoppeninformatie niet mocht gebruiken, mag de wedstrijdleader voor beide paren 3SA-1 veranderen in 3SA C. NZ komen dan met de schrik vrij.

Van spelers mag je niet verwachten dat ze alle spelregels uit het hoofd kennen (antwoord b valt af). En zeker niet hoe een onregelmatigheid moet worden rechtgezet. Dat betekent dat je in deze zaak alleen de score van het OW-paar aanpast (antwoord a).

Stel nu dat je weet dat west wel degelijk wist dat hij de informatie van de teruggestoken ♠A niet mocht gebruiken, dan moet je wél de score van beide paren veranderen in NZ 3SA C.

Zolang een strafkaart open op tafel ligt, mogen alle spelers die informatie gebruiken. Zodra de strafkaart volgens de spelregels teruggaat in de hand, mag alleen de leader die informatie nog gebruiken, de partner niet. Antwoord c valt dus ook af.

Conclusie

Nodig na een onregelmatigheid standaard de wedstrijdleader uit, ook als je denkt te weten wat de rechtzetting zou moeten zijn. Niet onbelangrijk voordeel daarvan is dat wedstrijdleaders daardoor hun kennis en inzicht scherp houden. ●

Het klikt steeds beter
bij **StepBridge**

De grootste bridgeclub van Nederland

Bij StepBridge, de internetbridgeclub van de Nederlandse Bridge Bond, kun je bridgen wanneer je maar wilt. Even tussendoor, of de hele dag lang. Comfortabel vanuit je eigen huis of van waar ook ter wereld. Doe mee aan de clubcompetitie of schrijf je in voor een toernooitje. Ervaar de gezelligheid en word ook een Stepper! Vraag nu een **gratis** proeflidmaatschap aan op www.stepbridge.nl.

Speel wanneer het u uitkomt

Snelle indeling met QuickStep

Toernooien met meesterpunten

Speel op uw eigen niveau

Voor PC, Mac, iPad, Android en browser

Gratis proeflidmaatschap

Hoe reageer ik op partners volgbod?

Vorige maand hebben we bekeken hoe je als partner kunt reageren op een informatiedoublet. Dit keer behandel ik de reactie op partners volgbod.

Er is een flink verschil tussen een informatiedoublet en een volgbod. Ruwweg kun je zeggen dat partner met een informatiedoublet aandacht vraagt voor drie kleuren (ja, de ongeboden kleuren), terwijl het bij een volgbod voorlopig maar om één kleur gaat. Het tweede belangrijke verschil zit in de kracht van partners bod. Een informatiedoublet belooft ten minste de kracht van een opening; een volgbod kan veel minder sterk zijn. De ondergrens is 6 punten - op het eenniveau: HVBxx en niet meer. Maar er is ook een bovengrens: maximaal 17 punten. Als je meer dan 17 punten hebt, zeg je doublet om later een kleur of SA te bieden.

Eerste zorg

Wat is je eerste zorg als het gaat om jouw reactie op partners volgbod? Het antwoord is simpel: kan ik partners kleur steunen?

Een Amerikaanse expert verzuchtte ooit: er moeten meer manieren zijn om steun aan te geven. Dat gold voor de reactie op een één-opening. Maar met een volgbod is dit net zo.

Met steun

- Verhoog naar het volgende niveau met 7-9 punten en (meestal) een driekaart steun.
- Verhoog met een sprong (naar driehoogte) met een vierkaart steun en 5 tot 9 punten (afhankelijk van de kwetsbaarheid); dit is een preëemptieve verhoging.
- Verhoog naar het vierniveau met een vijfkaart mee (ook preëemptief).
- Gebruik het bod in de kleur van de tegenstander (het cuebid); je hebt dan een hand met 10 of meer punten en een driekaart steun in partners kleur.
- Gebruik een sprongcuebid met een vierkaart steun en ten minste 10 punten; dit is dus een mooie limietverhoging of een nog betere hand.

Zonder steun

Wat overblijft: de handen zonder steun.

- Pas met 0-6 punten
- Bied 1SA met 7-10 punten: je belooft een stop(je) in de kleur van de tegenpartij.
- Bied een nieuwe kleur vanaf een punt of 8: je belooft een goede eigen kleur, of je hebt voldoende punten om een manchebod mogelijk te maken. Geef echter, als het even kan, de voorkeur aan een verhoging van je partners kleur of een (1)SA-bod.

Voorbeelden

Zuid	West	Noord	Oost
-	1♦	1♥	pas
?			

Wat doet zuid met de volgende handen?

Zuid 1

♠ A V B 6
♥ 7 6 4
♦ V 10 8 3
♣ 5 3

Zuid 2

♠ 10 8 6 4
♥ V 8 6 4
♦ 8 7 3
♣ A B

Zuid 3

♠ 8 5 3
♥ H B 9 3 2
♦ 10
♣ V B 4 2

Zuid 1: 2♥. Driekaart steun. Te weinig voor een invite.

Zuid 2: 3♥. Een vierkaart steun. Geschikt voor een preëemptieve verhoging.

Zuid 3: 4♥. Weer een preëemptieve verhoging, maar dit keer extra steun en distributionele waarden.

Chris Niemeijer is schrijver van diverse bridgeboeken en ontwerper van de conventie 'niemeijer'. In *Bridge* spijkt hij maandelijks je theoretische kennis bij.

Zuid	West	Noord	Oost
-	1♦	1♥	pas
?			

Zuid 7

♠ 9 6 4
♥ A V 5
♦ 8 7 3
♣ A B 6 5

Zuid 8

♠ B 6
♥ H B 8 5
♦ A 7
♣ V 6 5 4 2

Zuid 9

♠ H B 3
♥ H 3
♦ A V 10
♣ B 10 8 4 3

Zuid 7: 2♦. Het cuebid. Net te sterk voor een simpele verhoging naar 2♥. Met een minimale hand zal partner afwijzen en 2♥ bieden.

Zuid 8: 3♦. Een sprongcuebid. Dit conventionele bod belooft een 4+-kaart steun en een hand die te sterk is voor een preëemptieve verhoging.

Zuid 9: 2SA. Goede ruitenstop. Te sterk voor 1SA.

Resumé

- Een volgbod belooft meestal een goede kleur; het meest productieve antwoord is steunen. Dit is ook het meest hinderlijk voor de tegenstanders. Kies uit een van de vele manieren (zie boven) om steun in partners kleur aan te geven.
- Speel na partners volgbod een bod van 1-over-1 als forcing; 2-over-1 is niet forcing.
- Zeg niet te snel 'pas' na partners volgbod. Het volgbod kan immers behoorlijk sterk zijn. Bied SA met een stop, of eventueel zelfs met een halve stop. ●

Een volgende serie:

Zuid	West	Noord	Oost
-	1♦	1♥	pas
?			

Zuid 4

♠ A H B 10 3
♥ 9
♦ 9 6 5 3
♣ V 4 3

Zuid 5

♠ A B 8 6
♥ 7 3
♦ 8 7 6
♣ A V 9 4

Zuid 6

♠ 7 6 5
♥ 9 8
♦ 6 3
♣ A V 10 9 5 2

Zuid 4: 1♠. Je hebt een goede reden om niet in harten te willen spelen. Met een stevige schoppenkleur heb je geen probleem om deze nieuwe kleur te bieden.

Zuid 5: 1♠. Dit keer heb je een andere reden om 1♠ te bieden. Omdat een volgbod nog vrij sterk kan zijn, is het niet uitgesloten dat er manchetkansen zijn. Ja, dan moet partner wel een ruitendeckking hebben. Wacht de ontwikkelingen af.

Zuid 6: 2♣. Dit wil je graag spelen. Maak de afspraak dat een nieuwe kleur op eenhoogte na partners volgbod forcing is en een nieuwe kleur op twee-hoogte niet.

Een laatste drietal, met weer hetzelfde biedverloop:

Hét gezicht van de Bridge- en Boekenshop

Mariella van Niekerk

Sinds wanneer ben je werkzaam bij de BridgeBond?

“Ik ben begonnen in januari 2017.”

Wat doe je daar?

“Sinds een half jaar ben ik manager bij de Bridge- en Boekenshop. Daarvoor werkte ik als assistent-manager nauw samen met Carolien Klarenbeek. Behalve de winkel die drie dagen in de week van 10 tot 15 uur geopend is, is er ook de webshop. Ik houd me bezig met de in- en verkoop en met de bijbehorende administratie. Ook help ik klanten in de winkel en geef ik advies wanneer ze meer willen weten over de artikelen.”

Heeft corona nog invloed gehad op je werk?

“De winkel is meerdere keren gesloten geweest. Daar stond tegenover dat we de tijd hadden om de vernieuwde website volledig in te richten en te controleren.”

Waren bepaalde artikelen juist populair in de periode dat niet fysiek gespeeld kon worden?

“Het verschoof nogal. Verenigingen waren voorzichtiger met het plaatsen van bestellingen. Particulieren daarentegen schaften juist artikelen aan om thuis te kunnen spelen. Toen dat niet meer gepromoot kon worden, omdat thuisbezoek met vier personen niet was toegestaan, werd er gekeken of er soms buiten gespeeld kon worden. Daarvoor bleek het tableau vivant, een grappige woordspeling verwijzend naar de wind (*vent* in het Frans), uitermate geschikt. Ook spelletjes voor twee personen waren

gewild, zoals Codenames Duet, de Vos in het Bos en Qwixx. We verkopen namelijk ook veel kaart- en dobbelspelletjes.”

In vroeger tijden waren bridgeboeken populair. Wordt er nog gelezen?

“Zeker wel, denk aan de 31 delen van de BBS-themareeks. Ook boeken voor beginners worden veel verkocht. Die vinden gretig aftrek bij particulieren, maar ook bij docenten en verenigingen. *Start met Bridge*, de nieuwe leermethode is ook populair. Boeken, maar ook software. De gevorderde bridger heeft meer belangstelling voor Engelstalige boeken, die wij ook hebben. En aangezien we de ledenwinkel van de BridgeBond zijn, krijgen onze leden korting op bijna alle artikelen in de winkel.”

Heb je iets te maken met de frontoffice?

“Met de frontoffice ben ik hartstikke blij. In de Bridge- en Boekenshop werken meerdere personen, maar we hebben niet alle dagen een volledige bezetting. Bestellingen moeten worden verwerkt en verzonden en klanten in de winkel kunnen we niet laten wachten. Daardoor zijn we niet altijd in staat om de telefoon op te nemen. In dat geval wordt de telefoon automatisch doorgeschakeld naar de frontoffice, die eventuele bestellingen kan noteren of een terugbelverzoek aan ons kan doorgeven.”

Bridge je zelf ook?

“Vanaf mijn zeventiende, dus nu bijna veertig jaar. Met de man met wie ik getrouwd ben. Ze zeggen wel dat echtparen niet samen moeten spelen, maar ik heb een heel aardige man. Naast bridge heb ik nog een andere grote hobby: ik ben

een groot liefhebber van honden en heb zelf ook gefokt.”

Wat is je grootste succes?

“Misschien wel leuk om te vertellen, is dat ik ooit met mijn schoonzusje deelnam aan de Demeyere cafédrive in Bergen op Zoom. Er waren wel tweehonderd paren en we konden nog helemaal niet kaarten. Van scores hadden we geen benul. We hebben die dag vooral heel veel lol gehad. Toch maar op de prijsuitreiking gewacht en toen bleken we als zesde geëindigd te zijn. De eerste vijf kregen een geldprijs, wij mochten iets uitzoeken. Als liefhebber van koken wilde mijn schoonzus zeer graag een pan die als set van twee weggegeven werd. Ik vond alles goed, ik was nog steeds mijn verbazing over de score aan het verwerken. De pannen waren van Demeyere, de sponsor van de drive. Mijn schoonzus vertelde me later wat die kosten, ze waren een stuk meer waard dan de geldprijzen. We hebben de pannen allebei nog steeds, een mooie herinnering.”

Is er iets opmerkelijks dat je bridgeleven mede heeft gekleurd?

“Aan het jeugdbridge in Oude-Tonge heb ik mijn echtgenoot Paul overgehouden en na bijna veertig jaar spelen we nog steeds samen. Bridge is nauw verweven met onze families, mijn moeder heeft zelfs enige tijd met zijn vader gespeeld. Bij ons thuis spelen we veel spelletjes en twee van onze drie kinderen kunnen ook bridgen. Dat ik ooit op de fiets op weg naar school met mijn vriendin Saskia besloot om samen met haar te leren bridgen, heeft me veel gebracht: een echtgenoot, kinderen en een leuke hobby!” ●

Wie zijn de medewerkers van de BridgeBond? Althans op het bondsbureau in Utrecht, waar elke bridger in Nederland met prangende vragen terecht kan. De komende tijd stellen we hen voor in deze nieuwe rubriek. Dit keer: Mariella van Niekerk (56) uit Houten.

In de rubriek 'Wie is wie' stelt elke editie iemand van het bondsbureau zich aan je voor. Want wie zijn toch die mensen die bij de bond werken en wat doen ze zoal?

oud-international kees tammens:

“Robberbridge
brenat je
zoveel inzicht”

Robberbridge is de oervorm van bridge. Niks vergelijken met andere tafels zoals in het huidige wedstrijdbridge, maar gewoon met twee paren aan een tafel kaarten om een tariefje. Je kon er op een goede dag honderden guldens mee winnen, maar ook verliezen. Kon, want het robberbridge is zo'n beetje uitgestorven in Nederland. Kees Tammens, een der laatste Nederlandse 'Robberikanen', duikt in de geheimen van deze intrigerende vorm van bridge.

“E ven rekenen, 850 boven de streep, twee keer 100 voor de beide manches plus nog eens 700 voor de straight robber. Dat is dan 1750, afgerond 1800. Met vijf cent de punt, willen de heren negentig gulden neertellen?” Geheimtaal voor verreweg de meeste bridgers, met name de wat jongere. Terwijl robberbridge toch de oervorm van bridge is. Nog steeds wordt het in mondaine oorden gespeeld door welgestelden, die niet op een paar duizend dollar meer of minder hoeven te letten. Filmster Omar Sharif, overleden in 2015 en bekend van onder meer Doctor Zhivago, bewoog zich gaag aan de robbertafel in deftige salons. Soms vertrok hij via de schijnwerpers op het bordes, een klein vermogen rijker. Het is echter onbekend hoe vaak hij via de keuken de achteruitgang nam, een cheque met flink wat cijfers armer. Kees Tammens, verwoed robberaar en een der laatste Nederlandse Mohikanen, vermoedt dat het spelen om een tariefje Amsterdam al enige tijd vaarwel heeft gezegd. “Al zal het in wat huiskamers misschien nog wel gebeuren.”

Alleen maar kijken

We spreken af in Twee Klaveren, het roemruchte spelletjescafé in de hoofdstad. Kees komt er nog een paar keer

in de week, voornamelijk om te jokersen. Jarenlang gebruikte hij de ruimte beneden voor bridgetraining aan junioren. Af en toe duikt er in Twee Klaveren nog een bridger op. Nostalgisch speurend naar iets dat er niet meer is. Kees bewaart dierbare herinneringen aan de jaren zeventig toen hij ontbolsterde als

“Om binnen te komen, moest je trouwens wel dokken: 1,50”

bridger. Als wedstrijdbridger die een decennium later het Nederlands team zou halen, maar vooral ook als robberaar. Met het statige herenhuis Hoenselaar als bruisend middelpunt. Daar waren de eerste en tweede verdieping ingericht voor bridge, met tien tafels per etage. Aanvankelijk kwamen hij en zijn gabber Eddie Roosnek er alleen maar om te

kijken. Ze hadden nauwelijks een cent te makken en die had je wel nodig aan de tafels van een kwart cent, een halve cent en een cent de punt. “Vergis je niet, dat kon aardig aantikken”, vertelt Kees. “Een kwetsbare manche van zeshonderd punten kostte dus zes gulden en dat was best veel in die tijd, waarin je voor een biertje 35 cent kwijt was.” Om binnen te komen, moesten ze trouwens wel dokken. “De entree was 1,50. Vermakelijkheidsbelasting.”

Hoenselaar

De beginselen van bridge leerde Kees van Gerrit de Boer, vader van Wubbo die in 1993 de wereldtitel veroverde bij de landenteams. “In het schaakcafé op het Leidseplein. Altijd bomvol”, herinnert hij zich. “Het schaakcafé moest echter wijken voor een broodjeszaak.” Een paar jaar later ging Kees bij de nieuw opgerichte bridgeclub HOK – “destijds met kleine letters geschreven” – spelen, maar Hoenselaar bleef lonken. Al snel deed hij zelf ook mee. Tenminste, als hij wat geld bezat. “Vanaf 's middags twaalf uur kon je er terecht, om zes uur moest je eruit. Er kwamen tal van bekende bridgers, zoals Hans Kreijns.” Die sprak Kees aan toen hij een contract kreeg van bridgeclub Studiecentrum – “driehonderd gulden per maand plus reiskosten” – in Den Haag. “Hé, jij bent

toch die robberaar', begroette hij me. 'Morgenochtend hier om negen uur.' De mannen gingen samen op pad naar Antwerpen en Oostende. "De tarieven waren daar beduidend hoger", zegt Kees, "maar Hans stond garant voor eventuele verliezen en ik ontving dan een percentage van de winst."

Goudmijn

Kees speelde in grote clubs in Londen en Parijs. Hij bridgede waar het maar kon. Met Erik Kirchhoff toerde hij door Europa naar de 'gewone' bridgetoernooien, waar soms ook flinke geldprijzen te verdienen waren. "Zo kwam ik erachter dat een rooie rug helemaal niet rood is, maar

groen", vertelt hij. Soms viel het robben en het wedstrijdbridge te combineren. "Dan zaten we bijvoorbeeld voor een parentoernooi in een hotel waar aan het zwembad vier dames aan het robben waren. Dat had meteen mijn aandacht. Een goudmijn..." Wat is nu de aantrekkingskracht van robberbridge? "Je leert

Wat is robberbridge?

In tegenstelling tot wedstrijdbridge, waarbij jouw resultaat vergeleken wordt met dat van anderen, staat robberbridge op zichzelf. Een robber bestaat uit twee gemaakte manches. Die manche (100 punten) hoeft niet meteen geboden te worden (bijvoorbeeld 3SA, 4♥ of 5♣), maar kan ook worden opgebouwd. Als een paar eerst 2♠ biedt en maakt (+60), kan daarna worden volstaan met 1SA (+40). Het kan dus zijn dat je in het tweede spel met 25 punten niet verder gaat dan 1SA omdat het voldoende is om de manche te volbrengen. Soms verleidt het een tegenstander om in de bieding te komen – zeker wanneer de robber op het spel staat – en dat kan dan weleens duur aflopen. Een paar dat een manche heeft gemaakt, is daarna kwetsbaar. Haalt het andere paar vervolgens de manche, dan gaat het spel verder met beide paren kwetsbaar. Als de robber ten einde is, wordt er gewisseld.

Kees Tammens was de leider in het volgende spel (het zijn dus gefingeerde namen) waarin zowel tactisch bieden als logisch afspel aan de orde komen. NZ hebben al een manche gescoord, zodat zij kwetsbaar zijn.

O/NZ

♠ 5 3
♥ H 9 6 2
♦ 7 4 2
♣ A 1 0 8 3

♠ H V 4
♥ A B 8 5
♦ 1 0 3
♣ H V 9 6

West	Noord	Oost	Zuid
Machiel	Karel	Daan	Tijl
-	-	pas	1SA
pas	2♣	2♦	2♥
pas	3♥	pas	4♥
pas	pas	pas	

Leider Tijl was een jonge, maar leergierige bridger. Het bieden verbaasde hem enigszins. In leerboeken stond toch dat je voor een manche 25 punten nodig had? Tegenover een 1SA-opening van 15-17 punten konden 7 punten nauwelijks toereikend zijn. Noord (Karel) signaleerde de frons op zijn voorhoofd en verklaarde: "Ik heb inderdaad wat weinig, maar in robberbridge is het lonend dat je kwetsbaar elke kans, hoe klein ook, op een manche grijpt en benut."

Na de start van ♠10 voor de ♠A in oost speelde die ♦H en na een aansignaal ruiten door. West pakte ♦B en probeerde met ♦A de downslag mee te nemen. Tijl troefde af, speelde ♥B gedekt met ♥V voor ♥H in noord. Op de terugweg speelde hij een kleine troef voor ♥8 in zijn hand en haalde met ♥A ♥10 op in oost. Het liet zijn hand zien met de opmerking: "Ik speel ♣H en ♣V en snijd eventueel ♣B eruit in west. Die zal geen singleton hebben, dan was hij er wel mee uitgekomen." Op de vraag van een kibitzer waarom hij zo de troeven had gespeeld: "Och, een abc'tje. Met ♠AB en ♦HV kan Daan als oost niet meer ♥V hebben, want ik heb gemerkt dat hij elke elfpunter opent."

Het hele spel:

♠ 5 3
♥ H 9 6 2
♦ 7 4 2
♣ A 1 0 8 3

♠ 1 0 9 7 6
♥ V 7
♦ A B 9
♣ B 7 5 2

♠ A B 8 2
♥ 1 0 4 3
♦ H V 8 6 5
♣ 4

♠ H V 4
♥ A B 8 5
♦ 1 0 3
♣ H V 9 6

er ontzettend veel van”, antwoordt Kees meteen vol overtuiging. “Omdat je de manche niet ineens hoeft te halen, leer je de waarde van deelscores kennen. Die ligt ongelooflijk hoog. Strategie, tactisch inzicht, het speelt allemaal een rol en dat kun je ook in wedstrijdbridge toepassen. Ik probeerde weleens iets uit aan de robbertafel wanneer ik in het weekend competitie moest spelen.” Mensenkennis: wie is behoudend, wie heeft altijd wel een paar onbesuisde acties. Kees grijnst naar een belovend tafeltje. “Er zit er hier een, die bood de achterkant van de kaarten nog.” De man aan het tafeltje heeft kennelijk meegeluisterd, want hij draait zich lachend om: “En de zijanten ook.”

Rustig blijven zitten

Volgens Kees speelden zijn partners graag met hem. “Ik schikte me altijd naar mijn partner en zeurde niet als er iets misging.” Hij maakt gehakt van het verhaal dat je spelend met een knoeier zo snel mogelijk de robber moet prijsgeven, zodat er gewisseld kan worden. “Hoe kom je daarbij? Het is het allerslechtste wat je kunt doen. Een robber weggeven, is altijd duur. Juist met die zwakkere moet je het zo goed mogelijk doen.” Toch speelt de geluksfactor wel een rol, erkent de Amsterdammer. “Maar dat geldt ook voor wedstrijdbridge, zij het iets minder, en op de lange duur middelt het zich uit. De kunst is gewoon rustig te blijven zitten. Als het 1SA-3SA gaat en op het volgende spel idem, heb je snel de robber verloren. Gebeurt dat een paar keer dan beginnen sommigen te jammeren. Met als gevolg dat ze de fout ingaan wanneer ze zelf een kans krijgen.”

Walhalla voor robber-bridge

De Continental Club in Amsterdam gold als een walhalla voor robberbridgers. Grote naoorlogse bridgers zoals de gebroeders Goudsmit speelden er. Kees

had zich er destijds al op verheugd daar frequent zijn gezicht te laten zien wanneer hij wat meer tijd zou krijgen. “Daar werd alleen ’s avonds gespeeld. Maar wat gebeurt er: in 1989 fikt hij af. Het was voor mij een enorme klap. De club is later wel weer herrezen, ik geloof dat ze nu in Ouderkerk aan de Amstel zitten, maar het werd nooit meer zoals vroeger.”

Andere tak van sport

Wedstrijdbridge heeft Kees er al lang aangegeven, al treedt hij soms op als

invaller. “Die vervolgens de meeste wedstrijden van allemaal speelt.” Soms roert hij zich online op Stepbridge wanneer hij een kennis van weleer ontmoet. Dan blijkt de 71-jarige, oude vos zijn ‘streken’ nog niet verleerd te zijn. Hij kon het niet laten met een nulpunter te openen, een onvervalste psych die in zijn generatie bijzonder populair was. Prompt kreeg hij een schorsing aan de broek. Dat het resultaat bepaald niet winnend was, maakte niets uit. “Mijn partner was niet meer te houden. Het eindigde

Bridge- en Boekenshop

Bridge Bond Specials Themareeks

Twee
spiksplinternieuwe
Bridge Bond
Specials!

Per stuk
€ 9,50
NBB-lid
€ 8,55

art. nr. 4530

art. nr. 45310

4 delen
assorti
€ 32,50*
art. nr. 45000

met -1250." Kees kan er smakelijk om lachen, maar voor hem is het duidelijk: "Je hebt bridge, recreatiebridge en Step-Bridge. Begrijp me niet verkeerd: voor velen, zoals mensen die slecht ter been zijn, is het een uitkomst. Maar geloof je nou echt dat twee mensen die in dezelfde kamer met elkaar 'steppen' niet met elkaar praten? Ik signaleer regelmatig vreemde zaken, dat valt niet te vermijden. StepBridge is wel bridge, maar een andere tak van sport."

Verleden tijd

Robberbridge is in Nederland voorgoed verleden tijd, vreest Kees met weemoed in zijn stem. Hoenselaar sloot aan het eind van de vorige eeuw de deuren. "Die hebben de euro niet gehaald."

Heeft hij er een verklaring voor? "Voor het hele wedstrijdbridge zie ik het somber in. Bij robberbridge moet je in de eerste plaats van spelletjes houden.

"De huidige generatie topbridgers speelt voor geld, wij speelden om geld"

In elke stad was er wel een lokaal waar geschaakt werd, backgammon gespeeld en gerobberd. Om een tariefje. Het spe-

len om geld is er een beetje uitgeraakt. In Hoenselaar was het al in de jaren 50 barstens druk. De huidige generatie topbridgers speelt voor geld, wij speelden om geld. Niets ten nadele van hen hoor, ik heb als juniorentrainer ook weleens gezegd: moet je niet aan je examen denken? De studiedruk is nu eenmaal veel hoger." Hoe is hij er na decennia robberen er per saldo uitgerold? Kees aarzelt geen moment. "Geloof me, positief. Maar wat ik al eerder zei: je moet in de eerste plaats van spelletjes houden en het als een dagje uit beschouwen." Hij heeft besloten zijn bridge-ervaringen op schrift te stellen. "Ik heb heel veel bewaard. Op allerlei kladjes, spelverdelingen en bierviltjes. Zo heb ik ontzettend veel materiaal. Deels gebruik ik het voor de jaarlijkse bridgescheurkalender, maar ik wil ook wat doen met hoe ik het persoonlijk heb beleefd. Robberbridge zal daarin een belangrijke plaats innemen." ●

Doe mee
en win!

Ladderpuzzel op internet

Lezers kunnen zich meten met een panel van experts. Door in te zenden stijgt je op de ladder. Elke maand ontvangen twee inzenders die de top van de ladder hebben bereikt € 50. Ze beginnen daarna weer onderaan. De twee besten van de maand ontvangen € 10. Op deze pagina's vind je de bespreking van de spellen van Ladder 350. De stand van 'de ladder', de prijswinnaars en nieuwe opgaven kun je vinden op internet: www.bridge.nl, zoek op 'ladder'.

Expertpanel:

Merel Buijnsteyn

Berend van den Bos

Merijn Groenenboom

Doris van Delft

Peter IJsselmuiden

Jacco Hop

Marco ter Laare

Marcel Winkel

Frans Borm

Chris Niemeijer

Jan Kolen

LADDERPUZZEL OP DE GRENS

Als de tegenpartij opent, is het volgbod een prachtig wapen. Je gaat de strijd aan om het contract, je hindert het opbouwend bieden en je helpt partner bij zijn start. In het eerste probleem heeft zuid een goede hand maar zijn lange kleur is niet om aan te zien. Ga je volgen?

Spel 1.

O/A, viertallen

♠ 9 7 5 3 2
♥ 8 6 4 3
♦ HV
♣ AH

Zuid	West	Noord	Oost
-	-	-	1♦
?			

Actie	Score	Experts	Inzenders (in %)
1♠	100	5	39
pas	90	4	22
dbl	80	2	35
rest	0		4

Van den Bos, Niemeijer: "1♠. Als je een opening hebt, kun je op eenhoogte volgen, ook al is je vijfkaart nog zo'n scharminkel."

IJsselmuiden: "Pas. Om met een opening en een zwakke kleur te volgen

vind ik prima, maar er zijn grenzen.

Als partner niet kan bieden, wegen de kosten niet op tegen de baten."

Een strafdoublet op eenhoogte kan duur worden, maar dat komt zelden voor. Het zal wel vaak voorkomen dat partner verkeerd uitkomt als je met zo'n kleur volgt.

Kolen: "Pas. Ik krijg het niet over mijn hart te bieden met deze mottige vijfkaart. Het enige alternatief is een doublet maar als er dan 2♦ komt en partner biedt 3♣, voel ik me niet happy: pas dus."

Groenenboom: "1♠. Ik snap doublet om ook andere contracten in beeld te brengen, maar ben toch te bang dat we dan een deelscore missen in de 5-3-fit schoppen."

Zowel bij de experts als bij de inzenders krijgt het 1♠-bod de meeste stemmen maar er is een tweede verkiezingsronde nodig om de winnaar te bepalen. De boodschap voor

het volgbod is: hoe sterker je hand, hoe zwakker je vijfkaart mag zijn (en andersom). Bepaal zelf je grenzen.

Spel 2.

N/NZ, paren
 ♠ B 10 5 4
 ♥ A
 ♦ A H 9 3
 ♣ H V B 2

Zuid	West	Noord	Oost
-	-	1♦	pas
1♠	pas	2♦	pas
?			

Actie	Score	Experts	Inzenders (in %)
4♦	100	6	11
2♥	90	3	1
3♣	80	1	17
4♣	70	1	14
4♥	70	-	5
6♦	50	-	2
4SA	20	-	27
5♦	20	-	3
rest	0	-	20

Ook al heeft noord een minimale opening, zuid heeft geweldige hulp: prachtige ruitensteun, een slagenbron in klaveren en geen verliezer in harten. Slem is in zicht. Een bijkomend voordeel is dat zuid schoppen heeft geboden waardoor de tegenpartij het lastig krijgt de beste start te vinden. Het hangt van noords honneurs af wat erin zit. Heeft noord bijvoorbeeld ♠Ax ♥xxx ♦VBxxx ♣Ax, dan is het 7♦. Maar heeft noord ♠Vx ♥HVB ♦VBxxx ♣xx, dan gaat 5♦ zelfs down. Zuid heeft meer informatie nodig om het beste contract te bepalen. Hoe krijgt hij die los?

Kolen: “3♣. In paren is het doodzonde om in 5♦ te eindigen terwijl je in 3SA overslagen maakt. Dat zou hier wel eens kunnen. Zonder schoppencontrole wordt het slechts 5♦. Als partner 3SA biedt, pas ik.”

Dat is erg voorzichtig. Naast de harten-stop kan noord genoeg sleutelkaarten voor 6♦ hebben.

Bruinsteen, Van Delft: “4♦. Er is kans dat het geen slem is en dat we dus in 3SA moeten zitten, maar deze hand is te goed om in 3SA af te stoppen.” Heel wat inzenders willen met een 4SA-bod onmiddellijk naar het aantal keycards bij noord vragen. Maar daarvoor moet eerst de troefkleur vaststaan. Zonder vastgestelde troefkleur is 4SA kwantitatief. Omdat een 3♦-bod hier inviterend zou zijn geweest, legt zuid de troefkleur vast met een mancheforcing bod als hij naar 4♦ te springt.

Groenenboom: “4♦. Sommige spelers gebruiken een 2♥-bod om nadere informatie te vragen maar dat heb je hier niet nodig. De kans op 6♦ is zo groot dat ik nooit in 5♦ eindig. Biedt partner nu 4♥, dan kan ik met 5♣ aangeven dat ik geen schoppencontrole heb.”

Het is vaak lastig onder de manche de troefkleur vast te stellen met een mancheforcing bod. Een aantal topparen heeft een speciale afspraak. Als partner zijn openingskleur herhaalt, geven zij met het opvolgende bod aan dat hij door moet bieden zolang de manche niet is bereikt.

Hop, Winkel: “2♥: mancheforcing. Dit zegt niets over harten. Hierna steunt zuid de ruiten. Het kan slem zijn tegenover een minimale opening, dus dat gaat hij onderzoeken.”

Met deze aanpak bespaar je veel biedruimte. Alleen als je goed bent ingespeeld, kun je de conventie in je systeem opnemen.

Spel 3.

N/-, viertallen
 ♠ A H 9 8 7
 ♥ V B 8
 ♦ A 10 3
 ♣ H 3

Zuid	West	Noord	Oost
-	-	1SA	pas
2♥	pas	2♠	pas
?			

Actie	Score	Experts	Inzenders (in %)
5SA	100	6	4
3♦	80	2	28
4SA	80	1	42
3♣	70	2	6
4♣	30	-	6
4♦	20	-	2
6SA	10	-	3
rest	0	-	9

IJsselmuiden: “4SA. Een kwantitatieve verhoging. Met een maximum kan noord kiezen tussen 6♠ en 6SA.”

Dit is ook het favoriete bod van de inzenders maar het doet de zuidhand wat tekort. Met 17 punten en een vijfkaart kan het evengoed een prima slem zijn, als noord geen maximale 1SA-opening heeft en op 4SA past. Enkele panelleden gaan op zoek.

Bruinsteen, Van Delft: “3♣, een ideeetje. Biedt partner nu 3♠, dan is er een fit en kunnen we kijken of het misschien zelfs 7♠ is.”

Bezwaarlijk is dat noord met een vijfkaart klaveren en een driekaart schoppen de klaveren zou kunnen steunen. Iets beter is daarom:

Winkel: “3♦. Als er geen schoppenfit is, bied ik later 6SA.”

De meeste experts hakken de knoop meteen door en grijpen naar een bod dat zo nu en dan handig kan zijn bij een slemonderzoek.

Van den Bos, Groenenboom, Hop:

“5SA: ‘pick a slam’. Het is op het randje maar de vijfkaart schoppen is zo goed dat zuid tegenover minimum met een doubleton schoppen ook naar slem kan. De bieding eindigt in 6♠ of 6SA, tenzij noord een vijfkaart harten of ruiten heeft en zijn eigen kleur voorstelt.”

DE KEUZE VAN DE EXPERTS

	1	2	3	4	5
Berend v.d. Bos	1♠	4♦	5SA	2♣	4♥
Merel Bruijnstee	dbl	4♦	3♣	3♦	dbl
Doris van Delft	dbl	4♦	3♣	3♦	dbl
Merijn Groenenboom	1♠	4♦	5SA	2♦	4♥
Jacco Hop	1♠	2♥	5SA	2SA	dbl
Peter IJsselmuiden	pas	2♥	4SA	2♦	dbl
Jan Kolen	pas	3♣	5SA	1SA	dbl
Marco ter Laare	1♠	4♣	3♦	2♦	6♦
Marcel Winkel	pas	2♥	3♦	3♦	dbl
Frans Borm	pas	4♦	5SA	2SA	4♥
Chris Niemeijer	1♠	4♦	5SA	2♦	4♥
Inzender	1♠	4SA	4SA	2♦	5♦

Onthoud het. Een sprong naar 5SA vraagt partner een slem te kiezen op grond van zijn hand en van de informatie uit het bieden.

Spel 4.

O/A, paren

♠ A V B

♥ 7

♦ H V 10 9 8 4

♣ V 8 3

Zuid	West	Noord	Oost
-	-	-	1♣ ¹
1♦	pas	1♥	pas
?			

¹2+-kaart

Actie	Score	Experts	Inzenders (in %)
2♦	100	4	42
3♦	90	3	26
2SA	80	2	4
1SA	80	1	13
2♣	80	1	4
3SA	20	-	3
rest	0	-	8

Noord vertelt dat hij tegenover zuids volgbod een vijfkaart harten heeft en 8-14 punten. Zijn bod is niet forcing.

Groenenboom, Ter Laare: "2♦. Rustig aan; partner belooft niet de hele wereld.

Met het herhalen van de ruitenkleur geeft zuid een zeskaart aan en een opening."

Bij velen lokt 3SA maar over de beste weg ernaartoe lopen de meningen uiteen.

Kolen: "1SA. Als partner zwak is, heeft hij weinig ruiten want anders had hij gepast. Heeft hij een evenwichtige hand en geen minimum, dan wordt 3SA een optie. Daarom bied ik 1SA ondanks de zeskaart ruiten."

Hop: "2SA, recht op het doel af."

Bruijnstee, Van Delft, Winkel: "3♦, een beetje gas geven. Het was prettiger geweest als zuid ♦A of ♦B erbij had gehad, maar de alternatieven schieten tekort. Zuids klaverenstop is te slecht voor 2SA en voor 1SA heeft hij teveel." Optimistisch en ook handig is:

Van den Bos: "2♣, een cuebid om een sterke hand aan te geven. Zuid is net iets te goed voor 3♦."

Met een minimum zal noord 2♥ bieden waarna zuid corrigeert naar 3♦. Dit contract is wel riskanter dan 2♦, dat bij de experts en de inzenders de meeste stemmen krijgt.

Spel 5.

W/A, viertallen

♠ A 9 3

♥ 5 3

♦ H B 8 6 5 3

♣ A H

De ladderopgaven vind je op www.bridge.nl/ladderpuzzels/opgaven

Zuid	West	Noord	Oost
-	2♥ ¹	dbl	3♥
?			

¹zwakke Twee

Actie	Score	Experts	Inzenders (in %)
dbl	100	6	26
4♥	90	4	4
6♦	60	1	1
5♦	60	-	34
4♦	10	-	25
rest	0	-	10

Met zijn informatiedoublet op tweehoogte belooft noord een gezonde opening. Het hartensteuntje van oost is preëemptief. Het antwoord op een informatiedoublet is meteen naar kracht. Het motto is: 'één keer raken'. Zuid heeft ruim genoeg voor de manche. Een kwart van de inzenders biedt slechts 4♦, dik onder de maat.

Ter Laare: "6♦. Bied wat erin zit."

Dat is nog maar de vraag. Voor 6♦ zal het met noords honneurs wel goed zitten maar hoe is het met zijn verliezers?

Voor het informatiedoublet kan noord bijvoorbeeld ♠HVxx ♥xx ♦AVx ♣VBxx hebben. Dan gaan er twee hartenslagen verloren. Zuid zal zijn partner dus moeten betrekken bij de beslissing al dan niet naar slem te gaan.

Bruijnstee, Van Delft, Kolen: "Doublet. Je zou graag 4♦ bieden als het forcing was, maar dat is het niet. Doubleer dus eerst en bied dan 4♦. Dat moet dan forcing zijn. Als noord 4♥ biedt, kun je naar 6♦ springen."

Er is nog een andere weg om aan te geven dat de zuidhand over heeft voor een 5♦-bod.

Van den Bos, Groenenboom, Niemeijer:

"4♥. Zuid heeft maar één kleur en dan geef je liever geen teruggekaast doublet. Zijn hand is zeker een slemgoping waard en na een directe sprong naar 5♦ gaat noord niet snel verhogen. Met 4♥ gevolgd door 5♦ zal hij er eentje bijdoen, als hij een singleton harten heeft." ●

VRAAG HET Bridge

Hoe moet er in een bepaalde situatie geboden worden en wat te doen als mijn tegenstanders een onverwachte slag maken? Instructeur en oud-wereldkampioen Berry Westra weet raad.

Verrassend

Mijn vraag betreft het volgende spel:

W/OV	♠ A V 3 2		
	♥ V 10 7 3		
	♦ H B 9		
	♣ A B		
♠ H 9		♠ B 7 5 4	
♥ H B 6 5		♥ A 9	
♦ A V 10 7 5 4		♦ 6	
♣ 3		♣ H V 9 5 4 2	

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	dbl	rdbl	pas
pas	pas		

Score: 1♦ geredoubleerd +2: -1030.

Dit overkwam ons terwijl we al meer dan twintig jaar spelen. Bridge blijft verrassend. Persoonlijk was ik als zuid blij met het redoublet. Ik hoefde nu met nul punten niet te verzinnen of ik 2♣ dan wel 1♥ moest bieden. Ik liet het aan mijn partner over, maar zij dacht dat ik een strafpas had. Wie had weg moeten lopen uit 1♦ geredoubleerd?

T.B.

Antwoord

Leuke vraag. In deze situatie toont de pas van zuid geen sterke voorkeur voor een bepaalde kleur als troef. Noord wordt geacht zelf te bepalen naar welke kleur hij wegvlucht. Maar... veel toppers hebben de afspraak dat er wel sprake is van een 'strafpas' wanneer je achter de bieder zit:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♦	pas
pas	dbl	rdbl	pas

Hier is een pas van zuid wel een voorstel om 1♦ geredoubleerd tegen te spelen. Merk op dat dit een significant andere situatie is, omdat de partner van de opener dit keer niet sterk, maar juist heel zwak is.

Ook een bridgevraag?

Instructeur Berry Westra behandelt iedere editie een aantal praktijksituaties. E-mail: vraaghetberry@gmail.com of stuur je vraag per post naar: Bridge Vragenbus, Postbus 1392, 5602 BJ Eindhoven.

Voorrang

Graag wil ik antwoord op onderstaand probleem. Mijn partner vond dat mijn bod 'niks met bridge te maken had'. Was het werkelijk zó slecht?

♠ A B 7 3						
♥ V B 8						
♦ A 10 8 7						
♣ 9 3						
<table border="1"> <tr> <td>N</td> <td></td> </tr> <tr> <td>W</td> <td>○</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Z</td> </tr> </table>	N		W	○		Z
N						
W	○					
	Z					
♠ 10 9						
♥ 7 5						
♦ V B 9 4 2						
♣ A V B 5						

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	dbl	pas	1SA
pas	pas	pas	

Ik zat zuid. Mijn redenatie achter het 1SA-bod was dat partner waarschijnlijk de hoge kleuren dekte en dat 1SA dan wel eens ons beste contract kon zijn. En met een 2♦-antwoord (voor 1♦ ben ik te sterk) ga ik 1SA voorbij. Mijn partner vond dat ik absoluut 2♦ had moeten bieden. Mijn vraag: Wat heeft voorrang: de vijfkaart of de goede dekking in de openingskleur?

Leonie B.

Antwoord

Mijn voorkeur gaat uit naar 2♦, vooral omdat 1SA wat onderboden is met 10 punten plus een redelijke vijfkaart (slagenbron). Maar om te zeggen dat 1SA niets met bridge te maken heeft gaat wat ver.

Stroming

Graag je visie op het volgende geval:

♠ H 3
♥ 9 6 4
♦ H 10 7 6
♣ A H 7 3

Mijn tegenstander opende deze hand met 1♦. Ik ben van mening dat dit

gealverteerd dient te worden. In acol open je van twee vierkaarten de laagste. Tot mijn verbazing was de wedstrijd-leider het eens met 1♦, want 'dat omschrijft de hand beter'.

Simone V.

Antwoord

Natuurlijke biedingen hoeven niet gealverteerd te worden. Dat geldt dus ook voor 1♦ in deze situatie. Er is inderdaad een stroming die 1♦ de beste opening vindt, omdat je daarmee een 4+-kaart vertelt aan partner, terwijl 1♣ niet op een echte klaverkleur gebaseerd hoeft te zijn. Voor alle duidelijkheid: ik behoor niet tot die school. Mijn advies is om met een 4-4 laag gewoon 1♣ te openen.

Tobben

Ik wil ten aanzien van de reversregel de volgende twee handen voorleggen:

1. ♠ HV 4
♥ 6
♦ AV 5 4
♣ AH 8 6 2

2. ♠ HV 4
♥ 6 5
♦ AV 5 4
♣ AH 8 6

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	1♠	pas	?

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	1♠	pas	?

Uit het boekje: vijf klavieren, vier ruiten en ten minste 16 punten.

Zuid heeft geen vijfkaart klavieren. Mag hij toch 2♦ bieden? Of 3♦?

Jan G.

Antwoord

Nee. In voorbeeld twee heeft zuid een SA-verdeling. Met 18 punten is 2SA de juiste herbieding. Ook met twee kleine harten. Wie zich daar zorgen over maakt zal heel wat aftobben aan de bridgetafel...

Onjuist

Ik heb twee vragen over het volgende spel:

W/OV	♠ H 8 6 5 3					
	♥ H V 9 3					
	♦ A H B					
	♣ 3					
♠ V 7 4 2		♠ 10 9				
♥ 7		♥ 8 6				
♦ V 7 6 3		♦ 10 8 5 4				
♣ H V B 10		♣ A 8 6 5 2				
	<table style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="text-align: center;">N</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">W O</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z		
N						
W O						
Z						
	♠ A B					
	♥ A B 10 5 4 2					
	♦ 9 2					
	♣ 9 7 4					

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♠	pas	2♥
pas	4♣	pas	4♥
pas	pas	pas	

4♣ was een splinter: hartenfit plus singleton klaveren.

Ik zat noord en vroeg na afloop aan partner waarom hij geen 4♣ bood over 4♠. Hij vond dat onjuist, omdat hij geen ruitencontrole had en minimaal was voor zijn 2♥-antwoord.

Na 4♥ durfde ik geen azen meer te vragen. Mijn partner vond dat weer onjuist, omdat ik nog in 5♥ kan afstoppen als er twee azen blijken te ontbreken.

1. Mag zuid 4♣ bieden?
2. Mag noord azen vragen na 4♥?

Dini V.

Antwoord

1. Ja, zuid heeft geen 'verloren' punten in klaveren, een zesde harten en een zeer nuttige ♠A in partners vijfkaart.
2. Ja, je gaat wel eens down in slem, bijvoorbeeld als er twee schoppenverliezers zijn. Maar compleet kansloos zal 6♥ niet snel zijn.

Los-vast

Ik speel op StepBridge met een 'los-vaste' partner.

♠ A 3						
♥ H V B 10						
♦ V B 10 8 3						
♣ B 10						
	<table style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; margin: auto;"> <tr><td style="text-align: center;">N</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">W O</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z		
N						
W O						
Z						
♠ V B 10 2						
♥ A 7 6 3						
♦ H 7						
♣ V 7 5						

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	1♦	2♣	dbl
pas	3♥	pas	pas
pas			

Mijn vragen:

1. Had ik beter kunnen passen op 2♣?
2. Had ik 4♥ moeten bieden?

Liduin M.

Antwoord

1. Doublet is prima, aangenomen dat jullie dat hebben afgesproken als negatief.
3. Nee, als doublet negatief is, moet noord 4♥ bieden. 3♥ is een limietbod en toont 10-11 punten.

"Je gaat wel eens down in slem, bijvoorbeeld als er twee schoppenverliezers zijn"

Luisteren en kijken naar bridge

PODCAST SORRY, PARTNER: EEN RECENSIE

Een artikel over bridge, zelfs een interview met een bekende bridger, is niet compleet zonder spelletje. Een podcast is alleen geluid, geen beeld en dus ook geen diagrammen. Ik was daarom benieuwd hoe een podcast over bridge zou klinken. *Sorry, Partner* wordt gemaakt door Catherine Harris en Jocelyn Startz, twee vriendinnen uit New York, die samen bridgen en van het spelletje houden. En die graag beter willen worden.

Elke podcastaflevering bestaat uit twee delen. De eerste paar minuten kijken de makers terug op de laatste keer dat ze samen gebridged hebben. Dat levert voor elke bridger weleens herkenbare situaties op, zoals die ene avond waarop alles verkeerd leek te gaan. Maar anderhalve minuut gebabbel over die 4♥ die ze drie down speelden, zonder een biedverloop of een

kaart te noemen, lijkt me voor de meeste bridgers toch niet al te boeiend. Een vast onderdeel van het eerste deel is ook een ingezonden brief van een luisteraar, meestal gaat het om anekdotes over de sociale kant van bridge. Want je komt toch types tegen aan de bridgetafel... Na een paar afleveringen geloofde ik dat verder wel. Goed nieuws voor wie dit deel van *Sorry, Partner* amusant vindt: elke volgende aflevering wordt er

meer tijd aan besteed. Vind je het niks? Ook niet erg, want je kan eenvoudig doorspoelen naar deel twee.

Verhalen en tips

Het tweede deel van *Sorry, Partner* bestaat uit interviews met meer of minder bekende bridgers. Zelfs topbridgers worden niet al te vaak geïnterviewd, dus dit levert interessantere gesprekken op dan de standaardquotes die je van ge-

Sorry, Partner

De podcast Sorry, Partner komt elke week met een nieuwe aflevering. De podcast is Engelstalig en te beluisteren via Spotify.

West	Noord	Oost	Zuid
Kokish	Meckstroth	Silver	Rodwell
-	2♥ ¹	pas	7♣(!)
7♦(!)	dbl	pas	pas
pas			

¹11-15 punten, driekleurens spel met korte ruiten

Eric Kokish (Canada) had veel vertrouwen in het bieden van zijn Amerikaanse tegenstanders. 7♣ zit erin, maar met perfect tegenspel na ♠A-start speelden NZ 7♦ gedoubleerd negen down voor +2300. 7♣ zou +2140 hebben opgeleverd, maar de Canadezen kwamen aan de andere tafel niet verder dan 6♣ toen noord besloot niet te openen. Vanaf dit moment waren Meckstroth en Rodwell de helden van de jonge Chinees. In 2019 maakte Liu zijn debuut in het Chinese team, bij de Bermuda Bowl in Wuhan. Op dat toernooi speelde Liu tegen zijn jeugdhelden.

Mike uit Michigan

Een van de terugkomende vragen in de podcast komt van Mike uit Michigan, die wil weten hoe de topspelers zich de kaarten van een spel visualiseren. Hoe vorm je je gedurende het spel een beeld van de kaarten van de tegenpartij? Zie je ze als het ware voor je? Meerdere gasten gebruikten het beeld van een legpuzzel, waar je de informatie als puzzelstukjes bij elkaar probeert te laten aansluiten. De makers zijn ook geïnteresseerd hoe het komt dat er relatief weinig vrouwen op het allerhoogste niveau spelen. Ben je benieuwd hoe dat zit volgens de experts (m/v)? Luister dan zelf naar *Sorry, Partner*. Alles bij elkaar toch zeker een aanrader, deze podcast. ●

routineerde topsporters krijgt. De makers hebben een aantal vaste vragen die ze aan de meeste gasten stellen, maar vragen ook door als ze meer willen weten. Het is leuk om te horen hoe de gasten met bridge in aanraking zijn gekomen, wanneer ze ontdekten dat ze er goed in waren en wat ze hebben gedaan om steeds beter te worden. Het is afwisselend, met ruimte voor leuke verhalen en tips voor bridgers van alle niveaus. Sommige afleveringen zijn interessanter dan andere, maar ik leerde altijd wel iets.

Jeugdhelden

Mooi vond ik bijvoorbeeld de aflevering met Chinese international Dunga Liu. Hij kwam in aanraking met bridge toen de Bermuda Bowl, het wereldkampioenschap voor landenteams, in 1995 in Beijing werd gespeeld en live op televisie werd uitgezonden. Gedurende het toernooi leerde hij zichzelf bridge uit een boekje, zodat hij tijdens de finale dit spel kon bewonderen:

N/NZ	♠ A H 9 6	
	♥ B 9 6 4	
	♦ 5	
	♣ H 8 4 2	
♠ B 8 5 4		♠ V 10 7 3 2
♥ 7 5		♥ V 8 3 2
♦ H B 10 8 7 4		♦ 9 2
♣ 7		♣ 10 3
	♠ -	
	♥ A H 10	
	♦ A V 6 3	
	♣ A V B 9 6 5	

Club Battle Ronde april 2022

WESTHANDEN

1. N/-

♠ 10 9 2

♥ A 8 4

♦ A H V 10 7

♣ 10 3

2. O/NZ Zuid volgt in schoppen

♠ A 10

♥ H 8 4 3 2

♦ 5 4 3

♣ V 5 3

3. Z/OW

♠ H 10

♥ A B 8 3

♦ V 9 7 5 3

♣ H V

4. W/A Noord volgt in schoppen

♠ 9 5

♥ A H V 7

♦ 6 2

♣ H V B 10 2

5. N/NZ

♠ A H B 9

♥ H 5

♦ H V B 10

♣ V 10 8

6. O/OW

♠ A B 10 8

♥ V B

♦ A B 5

♣ H V 5 4

7. Z/A

♠ 7 4

♥ H B 7

♦ H B 7 4

♣ H V 5 3

8. W/-

♠ A 2

♥ A B 10 9 3

♦ H 7

♣ H 8 5 2

TEKST HANDEN CLUB BATTLE: MAARTEN SCHOLLAARDT | SUDOKU'S: KEESING

★ Sudoku

Vul het diagram zo in, dat in elke rij, in elke kolom en in elk blok van 3 x 3 vakjes de cijfers 1 t/m 9 slechts één keer voorkomen.

			8					
2		3			7		1	
					4			
	3						9	6
	2			5	6	4		
					2		3	
5							8	9
	6			4	1	5		
		9	2					

★ Sudoku

Vul het diagram zo in, dat in elke rij, in elke kolom en in elk blok van 3 x 3 vakjes de cijfers 1 t/m 9 slechts één keer voorkomen.

								9
	1	4	9				6	
		7			5	2		
		5		9		7	2	
			2					
		3		6				4
3			8				9	
	7	1		5		8		
	8			3		6		2

WIN

Bridge mag 1x het spel SUDUOKU t.w.v. € 59,50 weggeven. Wat moet je doen om te winnen? Beantwoord de volgende vraag goed en wie weet maak jij kans: Wat betekent sudoku?

- lege vakken
- isoleer de getallen
- cijferpuzzel

Vul vóór 28 april 2022 het goede antwoord in op www.bcm.nl/bridge en laat je gegevens achter. De winnaar wordt bekend gemaakt in de *Bridge* nieuwsbrief.

Club Battle Ronde april 2022

OOSTHANDEN

1. N/-

♠ A H V B 8 5 3

♥ 9 6 5

♦ 2

♣ V 8

2. O/NZ Zuid volgt in schoppen

♠ B 9 7 6

♥ V

♦ A H 6 2

♣ A H B 2

3. Z/OW

♠ A V B 8 6 5 4 3

♥ H

♦ H 2

♣ 10 2

4. W/A Noord volgt in schoppen

♠ B 7 3 2

♥ B 9 8 2

♦ H V 10

♣ A 4

5. N/NZ

♠ 6 5

♥ V B 7 6 4

♦ A 5

♣ A H 9 7

6. O/OW

♠ H 9 7

♥ A H 10 7

♦ V 10 6 4

♣ A 8

7. Z/A

♠ A 10 9 6 2

♥ A 10 5 2

♦ 10

♣ A B 6

8. W/-

♠ H 10 8 7 6 3

♥ H 2

♦ A 8 6 3

♣ 6

DE HANDIGE BORDSPELVERSIE VAN DE JAPANESE PUZZEL SUDOKU

SUDUOKU®

”Geheugentraining
voor jong en oud”

Hou jij van puzzelen tot je hersenen knetteren van plezier? Dan is SUDUOKU iets voor jou! Dit gezelschapsspel, gebaseerd op de populaire Japanse sudoku-puzzels, maakt een einde aan al dat schrappen, doorstrepen en gommen. SUDUOKU biedt eindelijk veel spelplezier voor jong en oud, om alleen, met twee of in groep te spelen.

NIEUW!

Ben je door alle uitdagingen heen? Speel dan verder met nieuwe puzzels uit een krant, magazine of puzzelboekje.

Bestel het SUDUOKU-spel, met in totaal 200 uitdagingen, vandaag nog op onze website www.sudoku.games voor €59,50 (exclusief €5 verzendkost)

Bij aankoop van twee of meer spelborden krijgt u een korting

ALLEEN SPELEN
MET EÉN SPELBORD

MET TWEE OF MET MEERDEREN
SPELEN MET EÉN SPELBORD

MET TWEE TEGEN ELKAAR SPELEN
MET TWEE SPELBORDEN

Speel zelf of geef **SUDUOKU** als geschenk.

www.sudoku.games

COLOFON

Bridge is een uitgave van de Nederlandse Bridge Bond door BCM MEDIA en verschijnt 11x per jaar in een oplage van 91.800 exemplaren.

Directeur Uitgever: Alex M. Wiersma
 BCM MEDIA
 Postbus 1392
 5602 BJ Eindhoven
 E: bridge@bcm.nl

Redactie: Roos Franssen (hoofdredactie), Carolien Klarenbeek-Wuijster, Dieuwke Ponsteen Hans van Ommeren, Hans Kelder (eindredactie)

Tekst & beeld: Frans Borm, Marc van den Broek, Saskia Hermans, Leo Heus, Louk Herber, Peter IJsselmuiden, Ron Jedema, Carolien de Koomen, Petra Kwaadgras, Joris van Lankveld, Ted Lenssen, Jan Meulendijks-Keesing, Chris Niemeijer, Hans van Ommeren, Max Rebattu, Maarten Schollaardt, Siger Seinen, Shutterstock, Rob Stravers, Andreas Terlaak, Lilian Terstappen, Annemieke van der Togt, Sjoerd Wartena, Berry Westra, Marcel Winkel.

Coverfoto: Lilian Terstappen

Vormgeving: Angela van Eck, Marjanne Gielen, Patrick Hoogduin

Druk: PreVision, Eindhoven

Digitaal: Bridge is digitaal verkrijgbaar in de iTunes app-store en voor Android. Leden van de BridgeBond kunnen oude nummers gratis downloaden door in te loggen op www.bridge.nl

Advertenties: Jeroen van der Linden

T: 040-8447644, E: jeroen.vanderlinden@bcm.nl

Aanleveren advertenties & administratie: Sia Eltink
 T: 040-8447667, E: sia.eltink@bcm.nl

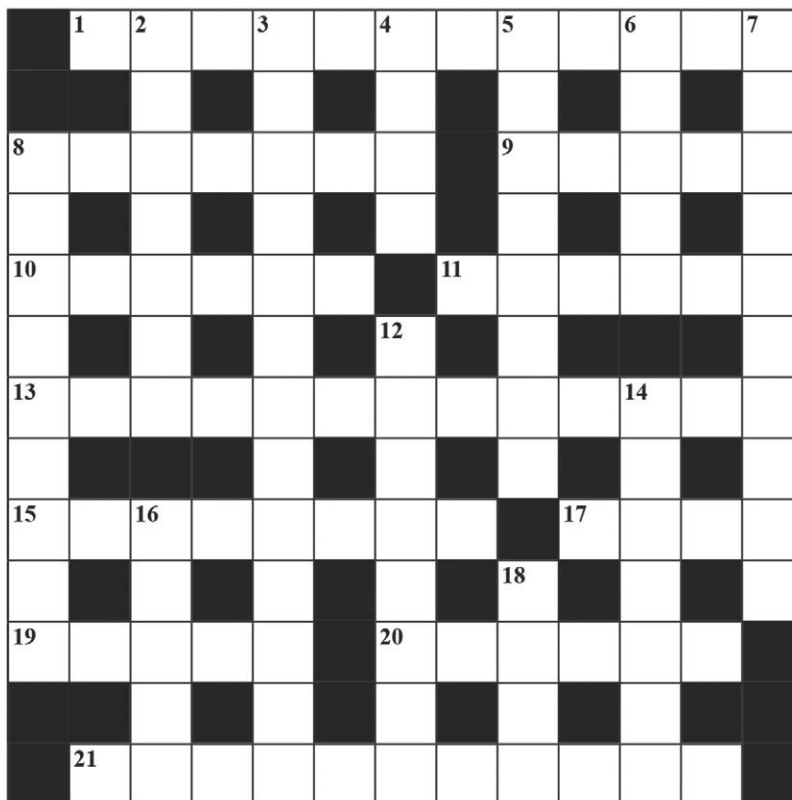
Voor vragen over Meesterpunten, adreswijzigingen, lidmaatschap, bezorging van Bridge of andere bondszaken kunt u contact opnemen met de **BridgeBond**, voor telefoonnummers, zie bladzijde 5.

Disclaimer

De uitgever kan op generlei wijze aansprakelijk worden gesteld voor eventueel geleden schade door foutieve vermelding in het blad. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Crypto

Een cryptogram is een bijzondere vorm van een kruiswoordpuzzel. De omschrijving van de in te vullen woorden is op een cryptische manier gemaakt. De oplossing vind je onderaan deze pagina.

HORIZONTAAL

- 1** Theorie waarmee wordt gewerkt. (12) **8** Een ingewikkeld gebouw. (7)
- 9** Het is niet alleen voor gewone mensen, maar nationaal. (5) **10** Aan het hof mogen ze niet humeurig zijn. (6) **11** Eén verstoorde godin zag helemaal blauw. (6)
- 13** Uitspraken zonder vooroordelen. (13) **15** Hoe laat is het? (8)
- 17** Geen amusante stof. (4) **19** Zij is werkzaam in de chemie. (5)
- 20** Criminele kustbewoners. (6) **21** De onderkant van een kom. (11)

VERTICAAL

- 2** Klaar met wateren. (7) **3** Onderkomen dat om het afscheid van Jort vraagt. (13)
- 4** Bestelwagen. (4) **5** Druk door elkaar vliegend. (8) **6** Populaire mensen, maar zeer werkschuw. (5) **7** Kookpunt. (10) **8** Vergadering van de bridgeclub. (9)
- 12** Wegwezen met kostuums. (8) **14** Wees zuinig met gas en water. (7) **16** Bijslaap. (5)
- 18** Na u voor de omroep. (4).

OPLOSSING CRYPTO

HORIZONTAAL: 1 taakstelling, 8 com-plex, 9 volks, 10 narren, 11 indigo, 13 eindvon-nissen, 15 tijdvrage, 17 saai, 19 ester, 20 kapers, 21 bekkenbodem
VERTICAAL: 2 atmeren, 3 keldervertrek, 4 taxi, 5 levendig, 6 inlu, 7 gasformis, 8 conventie, 12 inpakken, 14 Spaarne, 16 duje, 18 VPRO1

toeractief

Hou jij van fietsen en wandelen in de natuur, maak je graag een stadswandeling en ben je geïnteresseerd in de cultuur en geschiedenis van Nederland? Dan is *Toeractief* jouw tijdschrift!

- Inclusief routeboekje
- Veel cultuur en natuur
- Sfeervolle reportages
- Interessante bezienswaardigheden

Ga voor de aanbieding snel naar www.toeractief.nl/abonneren, e-mail naar abonnement@bcm.nl of bel 085 7600237 (08:30-12:30)

VANAF
€239
P.P.

Boon-a-part

Bridgereizen

Pinkster Bridgearrangementen

Boon-a-part Bridgereizen biedt u de meest unieke bridgearrangementen in Nederland. Geniet tijdens de Pinksteren van een paar heerlijke dagen weg. Gezelligheid staat voorop! Kies voor een 4 of een 5 daags bridgearrangement. Geniet van heerlijke dagen en kom tot rust op een van de prachtige locaties in de leukste steden. Bridget u met ons mee?

HET 4- OF 5- DAAGS PINKSTER BRIDGEARRANGEMENT VAN BOON-A-PART BRIDGEREIZEN, ALTIJD INCLUSIEF:

- Alleen bij Boon-a-part betaalt u geen reserveringskosten!
- Tot 5 dagen voor aanvang kosteloos annuleren/wijzigen
- De beste hotels voor de beste prijs
- Ontvangst met welkomstdrankje
- Overnachtingen in een comfortabele kamer
- Verblijf op basis van halfpension (de verzorging begint met het diner op de aankomstdag en eindigt met een ontbijt op de vertrekdag).
- Elke avond bridgen inclusief leuke en unieke prijzentafel
- Koffie/thee bij aanvang van elke bridgeavond
- Een lekker hartig hapje tijdens de laatste ronde van elke bridgeavond
- Scoreverwerking via Bridgemates, dit houdt een snelle uitslag in en voor elk paar een persoonlijk overzicht
- Dagelijks de leukste journaals met uitslagen, tips en wetenswaardigheden
- Volledig bevoegde wedstrijdleaders (gezelligste wedstrijdleaders van Nederland)
- Op iedere avond zijn – voor leden van de Nederlandse Bridge Bond – meesterpunten te verdienen
- Toeristische tips en informatie over de omgeving en gemeente
- Mogelijkheden voor fiets- en wandelactiviteiten overdag

Datum	Hotel	Plaats	Arrangement	Nachten	Prijs
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Doorwerth-Arnhem	Doorwerth (GD)	4-daags Pinkster Bridgearrangement	3	€249
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Prinsen	Vlijmen (NB)	4-daags Pinkster Bridgearrangement	3	€239
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Dinkeloord	Beuningen (GD)	4-daags Pinkster Bridgearrangement	3	€239
3 juni 2022	Hotel-Restaurant De Zeegser Duinen	Zeegse (DR)	4-daags Pinkster Bridgearrangement	3	€249
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Weert	Weert (LB)	4-daags Pinkster Bridgearrangement	3	€249
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Leidschendam-Den Haag	Leidschendam (ZH)	5-daags Pinkster Bridgearrangement	4	€319
3 juni 2022	Hotel-Restaurant Epe-Zwolle	Epe (GD)	5-daags Pinkster Bridgearrangement	4	€309
3 juni 2022	Wellness-Hotel Trivium	Etten-Leur (NB)	5-daags Pinkster Bridgearrangement	4	€319
3 juni 2022	Parkhotel Val Monte	Berg en Dal (GD)	5-daags Pinkster Bridgearrangement	4	€309

RESERVEREN OF MEER INFORMATIE? Bel 0347-750 444 ma t/m vr 09.00 tot 17.00 uur
of mail naar info@boon-a-part.nl | WWW.BOON-A-PART.NL/PINKSTEREN